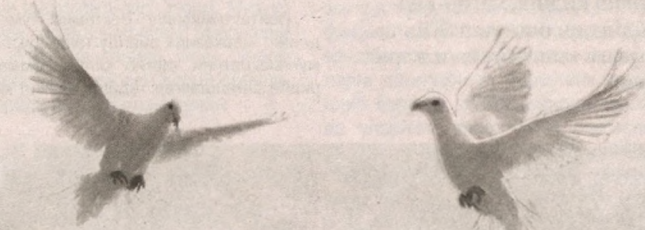

Ўзбекистон халқига Рамазон ҳайити табриги

Муносабат

Инсонпарварлик – бебаҳо бойлик

■ Фахр қилишга етарлича сабаблар бисёр: якунига етган навбатдаги муборак Рамазон ойи халқимиз учун ниҳоятда баракали бўлгани, айниқса инсонпарварлик намунасига йўғрилган олийҳиммат воқеалари билан эсда қоладиган бўлди. Кечагина Президент Шавкат Мирзиёев топириги билан 156 нафар ватандошимизнинг Яқин Шарқдаги қуролли ҳаракатлар давом этаётган нуқта-лардан Ўзбекистонга қайтарилганини улғувор қадам сифатида қарши олди. Зеро, мазкур қадам мустақил мамлакатимиз тарихида биринчи маротаба юз бераётганини ҳис этишнинг ўзиёқ унинг нечоғлиқ аҳамиятли эканини баҳолаб турибди. Таъбиран айтсак, қилинган ҳар бир эзгу амални янги булоқнинг кўз очишига менгзаш мумкин. Меҳр булоғи...

Алоҳида таъкидлашни истардик, **давлат раҳбари шунинг 3 июнида имзо чеккан фармонга мувофиқ муборак Рамазон ҳайити муносабати билан ҳамда Асосий қонунимизнинг 93-моддаси 23-бандига асосан бўлиб-бўлмай жиноят содир этган, ҳозирги вақтда қилишга чин кўнғилдан пушаймон бўлган ҳамда тўзатиш йўлига қатъий ўтган озолиқдан маҳрум этиш жазосини ўтаётган 575 нафар фуқаро афв этилди!**

Қимматбаҳо олмос тошининг муҳташамлиги шундаки, унинг қирралари ичкари қараган; шу туйғайи у гузал, бебаҳо саналади. Мана шу ташбеҳни давлат ички ва ташқи сиёсати мисолида кўрсак, фикрларимиз янада ойдинлашади. Яъни, ички ва ташқи сиёсатимизнинг истиқболлиги, фақат бу қутлуғ амаллар ўзига муносиб ўзанда кетмоғи лозим. Чунки эзгуликка йўғрилган хайрли ишларнинг давомийлиги бевосита шунга боғлиқ.

Фармондаги "...қилишга чин кўнғилдан пушаймон бўлган ва тўзатиш йўлига ўтган" дея урғулланган ибораларга эътибор берайлик. Қилиш-қидирмиш сабоғи халқимиз бежиз такрорламайди, тўғрими? Жиноят йўлига кирганларнинг аксари кейин пушаймон бўлади, тазарру қилади. Табиийки, ҳар кимнинг савоб-ғуноҳи, яхши-ёмонлиги ўзига аён. Одам боласи шундай хилқатки, унинг ташидан кўра ичида кўпроқ сир-асрори яширин чиқади. Зоҳирини ҳам, ботинини ҳам ҳар қандай сўнги русумдаги технология ё башоратчи ускуна аниқламайди. Ишонинг, қайсики кишининг иймони сул, инсоф-у диниёти нуттан, ҳаётда адашган, алданган бўлса, унда жиноятга мойиллик сезилади. Охир оқибат кўза кундас, кунда синади – қилишга яраша жазо олиб, панжара ортга жўнайди. Эҳ, унинг ортида қолган оила-аъзолари, ота-онаси, ёру дўстлари-чи, улар қандай бош кўтариб юради эл-улус ичида?..

Кимнинг фарзанди, кимнинг отаси ё ўғли эди, қаерда ишларди, қайси қишлоқ ё маҳаллада яшарди... Маломату иддаоларга тўла оғир саволлар қанчалаб қадду бошларни букканга гувоҳимиз. "Жиноятчи, ўғри, қаззо, ватангадо" деган қора тамгаларни ўчириш ҳар кимгаям насиб этавермайди.

Тасаввур қилмасизми, ушбу ҳужжат замирида энг аввало, мамлакатимизда адолат принциплари таянган ҳолда, инсон шаъни ва унинг кадр-қиммати эъзозлашдек гузал қадриятлар, миллий ўзлиқ хос аъёнлар ётибди. Яширмаймиз, баъзида ўзимизча ҳар

хил ўй-хаёлларга ҳам борамиз. Кечириб бўлмайдиган оғир жиноятларни содир этганларга нисбатан шафқатсиз жазолар тайин этилишини талаб ҳам қиламиз. Бу борада қонунчиликда белгилаб қўйилган тартиб-қоидаларга амал қилиниши шубҳасиз. Лекин кунга кеча халқимиз томонидан шодмонлик билан қутиб олинган афв билан боғлиқ фармоннинг мазмун-моҳиятини чуқур таҳлил қилиб, обдон тушуниб етadиган бўлсак, юртбоши бу борада ҳар қандай қонун ё бошқа ҳужжатлар таъмирида ўз аксини топан муҳим инсоний тамойилларни устун қўйганига яна бир қарра амин бўламиз.

– Бу фармоннинг эълон қилиниши мамлакатимизда инсон ҳаёти, эркинлиги, шаъни, кадр-қиммати ва бошқа ҳуқуқлари олий қадрият сифатида тан олиншининг яна бир ёрқин ифодаси бўлди. Афв этиш ҳукм қилинган шахсга нисбатан инсонпарварлик ифодаси бўлиб, уни жазодан тўлиқ ёки қисман озод қилади ёки суд томонидан белгиланган жазони бошқа енгилроқ жазо билан алмаштиради, – дейди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати раисининг ўринбосари Светлана Ортикова ўзА мухбирига берган интерв்யосида.

Бу шахсларнинг 361 нафари жазодан тўлиқ озод қилиниб, ота-онаси, фарзандлари ва яқинлари бағрига қайтарилади. Шунингдек, 214 нафарининг озолиқдан маҳрум этиш жазо муддатлари қисқартирилади. Афв этилганларнинг 7 нафарини 60 ёшдан ошган шахслар, 6 нафарини аёллар, 1 нафарини эса чет эл фуқароси ташкил этади.

Фармонда алоҳида қайд этилганидек, мақсад жиноят содир этганларни жазолаш эмас, аксинча, **"Жаҳолатга қарши маърифат"** ғояси асосида қайта тарбиялаш, ҳалол меҳнати орқали жамиятда, одамлар орасида ўзининг муносиб ўрнини топиб олиши учун ҳамма бирдек кўмак бериши лозим.

Тўқис маънода бу саъй-ҳаракатлар олжаноқ халқимизнинг меҳр-оқибатлиги, ҳар доим эзгуликка мойиллиги, давлатимизнинг инсонпарварлик ақли ҳисобланмиш ўз фуқароларига ғамхўрлиги намунасидир. Давлат раҳбарининг эътибори, нуқтаи назари эса шунда кўринадики, уларнинг кейинги тақдири одамлар орасида юксак ишончни оқлаш баробарида шу озод ва обод юртта дахлдорлик туйғусини намоён этиб яшада кўринмоғи шарт.

Рамазон ҳайитингиз муборак бўлсин!

Норқобил ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист

Мухтарам ватандошлар!

Дунёдаги жамики мусулмон уммати учун мўътабар ва қадрли бўлган шу саодатли, улғу айёмда сиз, азизларни, юртимиздаги барча мўмин-мусулмонлар, бутун халқимизни Рамазон ҳайити билан чин қалбимдан сэмимий муборакбод этаман.

Муқаддас динимизнинг эзгулик ва инсонпарварлик, меҳр-шафқат каби буюк фазилатлари янада ёрқин намоён бўладиган ушбу шуқуқли дамларда барчамиз, аввало, Аллоҳ таолога оиламиз, элу юртимиз билан биргаликда бугунги қутлуғ ва барокатли кунларга етказгани учун беҳисоб шукроналар айтамыз.

Рамазон ойининг файзу тароватидан баҳраманд бўлиб, жамиятимизда ўзаро ҳурмат ва аҳиллик муҳитини мустаҳкамлаш, муҳтарам нурунийлар, аёллар ва болаларга меҳр ва эътибор кўрсатиш, эҳтиёжманд инсонларга беғараз ёрдам бериш сингари савобли ишларни амалга оширишга интиламиз.

Бундай олижаноб мақсад ва ҳаракатлар мамлакатимизни тараққий топан давлатлар қаторига олиб чиқиш, халқимизни ҳаётдан рози қилишга қаратилган ислохотларимизнинг маъно-мазмунига ҳар томонлама уйғун ва ҳамоханг экани, айниқса, эътиборлидир.

Шу маънода, неча юз йиллик тарих ва маданиятимиз, миллий ўзлигимизнинг ажралмас қисмига айланиб кетган муқаддас динимизни асраш, аждодларимизнинг бебаҳо маънавий-маърифий меросини ўрганиш ва тарғиб этиш биз учун ўта долзарб вазифа бўлиб қолмоқда. Кейинги вақтда мамлака-

тимизда шу йўналишда катта ишлар амалга оширилаётгани, табаррук қадамжолар обод қилиниб, янги-янги илмий, маданий ва диний марказлар, таълим масканлари ташкил этилаётгани барчангизга яхши маълум.

Бу йил муборак Рамазон кунларида Термиз шаҳрида Ҳаким Термизий, Тошкент шаҳрида Сузук ота ва Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф каби улғу уламоларимизнинг номлари билан аталган диний мажмуалар, жоме масжидлари фойдаланишга топширилгани, жойларда беш ташаббус ва бошқа ижтимоий-маънавий дастурларимиз доирасида эл-юртимиз, хусусан, ёшлар ва хотин-қизлар учун қулай меҳнат ва турмуш шароитлари яратилаётгани бу йўлдаги янги қадамлар бўлди.

Ўзбекистоннинг **"Жаҳолатга қарши – маърифат"** деган тамойил асосида жаҳон миқёсида тинчлик ва осойишталикни сақлаш, виждон эркинлиги ва динлараро бағрикенгликни таъминлаш, ислом динининг инсонпарварлик моҳиятини халқимиз ва дунё аҳлига етказиш борасидаги ташаббуслари халқаро ҳамжамият томонидан кенг қўллаб-қувватланмоқда.

Шу улғу айём кунларида узоқ ва яқин давлатларда яшаётган мўмин-мусулмон биродарларимизни, барча дўст ва ҳамкорларимизни самимий қўллаб, уларнинг халқлари ва мамлакатларига тинчлик ва барқарорлик, тараққиёт ва фаровонлик тилаймиз.

Қадрли юртдошлар!

Гузал дийримизда муборак Рамазон шуқуқи кезиб юрган шу кунларда байрам қайфияти барча шаҳар ва қишлоқларимизга

кириб бориши, бу айёмни янада мазмунли ўтказиш учун шароит яратиш мақсадида 5-6 июнь мамлакатимизда дам олиш кунлари деб эълон қилинди.

Буюк бобомиз Имом Бухорий ҳазратларидан ривоят қилинган ҳадиси шарифда айтилганидек, **"Чинакам мусулмон ўзига раво кўрган барча яхшиликларни бошқа инсонларга ҳам раво кўради"**.

Дарҳақиқат, ҳаётда эзгу ва савоб амалларни бажариб, оиласи, фарзандлари, эл-юртининг бахту саодатини ўйлаб, ҳалол меҳнат қилиб яшаш мусулмон аҳли учун иймон-эътиқоднинг муҳим шарти ҳисобланади.

Ишончим комил, дину диниётидаги замон руҳини қалбимизга чуқур сингдириб, бугунги ҳаётнинг ўткир талаби бўлган илм-фан, инновация ва тараққиёт ютуқлари билан қуролланиб, Ватанимиз равақи йўлида астойдил хизмат қилсак, ўз олдимизга қўйган юксак марраларга албатта етамиз.

Сиз, азиз ватандошларимизни муқаддас Рамазон ҳайити билан яна бир бор чин юракдан қўллаб, барчангизга сиҳат-саломатлик, оилавий бахт, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Нияти пок, мақсадлари улғу халқимизнинг шу табаррук кунларда қилаётган барча ибодатлари, эзгу дуолари ижобат бўлсин!

Муқаддас айём – Рамазон ҳайити барчамизга муборак бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ер ва сув ресурсларидан унумли фойдаланиш масалалари муҳокама қилинди

■ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 4 июнь кун қишлоқ хўжалигида ер ва сув ресурсларидан самарали фойдаланиш борасидаги устувор вазифаларга бағишланган йиғилиш ўтказди.

Ер ва сув ресурсларидан оқилона ҳамда унумли фойдаланишга юқори ҳосилдорлик ва барака бўлади. Лекин сўнгги 30 йил давомида ирригация тармоқларига эътибор берилмагани ва ерга хўжасизларча муносабатда бўлиш оқибатида 450 минг гектар суғориладиган майдонлар ярқисиз ҳолга келиб қолди.

Айни пайтда мамлакатимизда ўзлаштириш имкони бўлган 1 миллион гектардан ортқ майдон мавжуд. Ушбу ерларни ирригация ишларини бажариш ва сувни тежовчи технологияларни жорий қилиш, кам сув талаб қиладиган экинлар экиш ҳисобида ўзлаштириш чораларини кўриш зарурлиги таъкидланди.

Йиғилишда ушбу майдонларни қайта ўзлаштириш бўйича самарали тизимни жорий қилишга қаратилган чора-тадбирлар муҳокама қилинди.

Халқаро тажриба асоси-

да фойдаланишдан чиққан ерларни давлат-хусусий шериклик шартлари асосида ўзлаштириш тартибини йўлга қўйиш зарурлиги таъкидланди. Бунда инвесторлар ўзлаштирилган ерларда экинларни мустақил жойлаштириш, ер майдонларини иккиламчи ижарага бериш ва зарур инфраструктура объектларини қуриш ҳуқуқига эга бўлишлари лозимлиги қайд этилди.

Давлатимиз раҳбари Жаҳон банкининг фойдаланишдан чиқиб кетган ерларни битта туманда намуна сифатида давлат-хусусий шериклик асосида ўзлаштиришга қаратилган таклифини маъқуллаб, тегишли вазирликлар раҳбарларига мазкур лойиҳани амалга ошириш юзасидан кўрсатмалар берди.

Ирригация тармоқларини ҳам давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш механизминини жорий қилиш бўйича таклифлар билдирилди.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва "Давергеодезкадастр" кўмитасига 2019-2021 йилларда ўзлаштириладиган 281 минг гектар майдонни ташаббускорларга давлат-хусусий шериклик асосида бериш тартибини пухта ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Бу ерларда экспортбон мева-сабзавотлар етиштириш, шу билан бирга, сувсизликка чидамли экинларнинг янги навларини яратиш муҳимлиги таъкидланди.

Ўзлаштирилган ерларнинг унумдорлигини ошириш ҳамда мелиоратив ҳолати ва сув таъминотини яхшилаш технологияларини жорий қилиш, шу мақсадларга сарфланадиган харажатларнинг бир қисmini қўллаб бериш тартибини қўллаш бўйича таклифлар илгари сурилди.

Йиғилишда фойдаланишга қайтарилган ерларни сув билан узлуксиз таъминлаш, бунинг учун фақат сувни те-

жовчи технологияларни қўллаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Ер ости суви захирасини ўрганиш масаласи муҳокама қилинар экан, Геология ва минерал ресурслар, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмиталари, Сув хўжалиги вазирлигига лалми ва яйловларни суғориш учун яроқли бўлган ер ости суви захирасини аниқлаш ҳамда ундан самарали фойдаланиш чораларини кўриш бўйича тавсиялар берилди.

Масъул вазирлик ва идораларга ердан ноқонуний фойдаланишни олдини олиш бўйича таъсирчан чора-тадбирларни белгилаш ҳамда бу борадаги назорат тизимини қайта қўриб чиқиш топширилди.

Ер кадастри маълумотларининг аниқлигини таъминлаш ва самарали бошқариш мақсадида ягона автоматлаштирилган тизимни ишга тушириш зарурлиги таъкидланди.

Йиғилишда кўрсатиб ўтилган масалалар бўйича мутаассадиларга тегишли топшириқлар берилди.

ЎЗА

Жараён

Бектемирда мега-лойиха

Маълумки, Президентимиз ижтимоий, маънавий-маърифий соҳалардаги ишларни янги тизим асосида йўлга қўйиш, яъни, ёшларимизга бўлган эътиборни янада кучайтириш, уларни маданият, санъат, жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, ёшларда ахборот технологияларидан фойдаланиш кўникмаларини шакллантириш, келажакимиз эгалари ўртасида китобхонлик маданиятини тарғиб қилиш, хотин-қизлар бандлигини ошириш бўйича бешта муҳим ташаббусни илгари сурган эди.

Пойтахтимизнинг Бектемир тумани маданият марказида ана шу ташаббуслар мазмун-моҳиятини тарғиб қилиш, оммалаштиришга бағишланган тадбир ташкил қилинди.

1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кун байрамига уйғун тарзда ўтказилган мазкур мега-лойихада 2 мингдан зиёд киши қатнашди. “Ёшлик ва нафосат”, “Спорт соғлиқ — кафолати”, “Ёш инновациячи”, “Китобхонлик — маънавият сарчашмаси” ҳамда “Ишбилармон аёл” танловлари кўпчилиқда катта қизиқиш уйғотди. Тадбир давомида бокс, миллий кураш, шахмат-шашка, гимнастика бўйича мусобақалар уюштирилди. Мазкур спорт турлари бўйича ўтказилган маҳорат дарслари, китоб кўргазмалари, театрлаштирилган сахналар намойиши, бўш иш ўринлари ярмаркаси ва миллий либослар кўргазмалари ҳам иштирокчиларга манзур бўлди.

О‘зЛиДеР Бектемир туман Кенгаши фаоллари иқтидорли ёшларга қимматбахо совғалар топширишди. Таниқли хонандалар томонидан ижро этилган куй-қўшиқлар тадбирга файз бағишлади.

Солижон ЗОИРОВ,
“XXI asr” мухбири
Муаллиф олган суратлар.

Лойиха доирасида

“Buxoro Real Moto”:

“ЎНТА БЎШ ИШ ЎРНИ ЁШЛАРГА МУНТАЗИР”

Касб-хунар коллежлари битирувчиларини ўзлари танлаган соҳа ва корхоналар фаолияти билан таништиришда, тегишли малака орттиришда О‘зЛиДеР Коровулбозор туман Кенгаши томонидан муайян ишлар олиб борилмоқда. Партиянинг “Start up” лойихаси ва унинг ижроси юзасидан олиб борилган ишлар эътиборга молик.

Яқинда партия вилоят ва туман кенгашлари масъул ходимлари, битирувчи талаба ёшлар, ҳудуддаги тадбиркорлар иштирокида “Buxoro Real Moto” МЧЖда ўтказилган йиғилишда ушбу корхонанинг айна ва истифодадаги режа ва вазифалари, кундалик фаолияти тўғрисида тўлиқ маълумот берилди.

Тумандаги саноат ва транспорт коллежи битирувчиларини қизиқтирган саволларга корхона мутахассислари атрофлича жавоб берди. Корхонада “Lochin” бренди остида қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган тиркамали мотоцикллар ишлаб чиқарилади. Йиғув цехи бошлиғи Азиз Сафаровнинг айтишича, жами ишловчилар сони ҳозирги пайтда 100 нафарни ташкил этиб турибди. Уларнинг 20 фоизи аёллар. Яна 10 дан зиёд бўш иш ўрни мавжуд. Бу ерда ишчи-хизматчилар учун яратилган шароитларни кўриб ҳаваси ортган битирувчилар — Сарвар Шермухаммедов, Раҳимддин Исмоилов, Айдана Алимбекова ва бошқалар ўқишни битиргач, шу ерга келиб ишлаш истagini билдиришди.

О‘зЛиДеР вилоят Кенгаши бўлим мудирлари А. Ҳакимов, Р. Салихова, туман Кенгаши аппарат раҳбари М. Аҳмедов ва бошқалар ёш авлод вакиллари меҳнат қилиши учун мамлакатимизда барча шароит-

лар яратилгани, фақат интилиш, сабот ва матонат билан ҳар қандай орзуга эришиш мумкинлигини айтиб ўтишди.

Асхор ИСТАМОВ,
“XXI” asr мухбири

Муносабат майдони

Гулнорахон ҚОДИРОВА,
халқ депутатлари
Андижон шаҳар Кенгаши
депутати:

Жамоатчилик фикри
айрим мутасаддиларни
қизиқтирмайдими?

Жорий йилнинг 9 апрель кунини Вазирлар Маҳкамасининг “Йўл ҳаракати қоидаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Орадан бир ой ўтиб, 10 майдан куннинг ёруғ вақтида барча автотранспорт воситалари яқинни ёритувчи чироқларини ёки кундузги сигнал чироқларини ёкиб ҳаракатланиши жорий қилинди. Бунини янги тартиб сифатида қайд этдилар. Ҳатто бу вазифа бажарилмаса, энг кам ойлик иш ҳақининг ярим баравари, яъни 101 минг 365 сўм миқдоридан жарима ҳам белгиланди. Бу ҳолат анча вақтгача жамоатчилик муҳокамасига ва эътирозига сабаб бўлганини ойнаи жаҳон орқали ҳам, ижтимоий тармоқларда ҳам узок кузатдик.

Ақсарият ҳайдовчилар, улар қаторида йўловчилар юртимизда кундуз кунлари ҳаво ҳароратининг сезиларли даражада юқорига кўтарилишини, айниқса, ёз фаслида бу ҳол жазирамага айланганини ҳисобга олиб, ушбу тартиб кўнгилсизликларга сабаб бўлишини таъкидладилар. Мутахассисларнинг фикрича, кўча ва йўлларимизда юрган автомашиналар ташки иссиқ ҳароратдан ҳимояладиган “диод” қопламига эга эмас. Шу-

нинг учун симлар эриб, турли нохушликлар келиб чиқиш эҳтимоли юқори. Машиналарга мана шундай қопламаларни алоҳида қўйиш керак. Албатта, бу ҳайдовчилар учун қўшимча харажат. Уларнинг фикрича, яна бир жиҳатга, яъни машина аккумулятори 25-30 дақиқанинг ичида ишдан чиқшини ҳам эътибордан қочирмаслик зарур.

Хориж тажрибасини қўллаш, евро-стандарт жорий этиш яхши. Аммо шароитни, иқлимни ҳам ҳисобга олиш керак эмасми? Бизнинг табиятимизда кеча ва кундузнинг асосий қисми ёруғ вақтга тўғри келади. Қолаверса, ёз фаслида ҳароратнинг ўта юқори маҳали чироқларнинг ёкиб юрилишига мос автомобиллар ишлаб чиқарилаётми? Билишимча, Молдовада мазкур тартиб фақат қиш мавсумида амалга киритиларкан.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 128-моддасига таъкид этиш асосларидан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун энг кам иш ҳақининг иккидан бир қисми миқдоридан жарима белгиланган бўйича 2016 йил 23 сентябр-

даги “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонунни таҳриридаги диспозицияси депутатлар томонидан маъқулланиб, қабул қилинган эди. Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан Йўл ҳаракати қоидаларининг 138-бандига киритилган “Қонуннинг ёруғ вақтида барча автотранспорт воситалари яқинни ёритувчи чироқларини ёки кундузги сигнал чироқларини ёкиб ҳаракатланиши шарт” деган ўзгартиш юқоридagi қонуннинг тегишли қисми концепциясига мос келмайдиган.

Амалиётга мос равишда ижтимоий аҳамиятга эга бўлган муҳим норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар кенг жамоатчилик муҳокамасига қўйилиши ва билдирилган таклифлар асосида такомиллаштирилиши керак. Биз ҳуқуқий давлат қуриш жараёнида каттаю кичик жиҳатларга баравар ёндашмоғимиз зарур. Агар бирор ҳужжатда жамоатчилик фикри инобатга олинмаса, мана шундай муҳокамалар тўхтамаслиги мумкинлиги кўриниб турибди. Бу эса турли қарама-қарши фикрлар уйғонишига

сабаб бўлади. Вазирлар Маҳкамасининг юқоридa қайд этилган қароридa асосий мақсад аслида ҳайдовчи ва пиёдаларнинг ҳавфсизлигини таъминлаш назарда тутилганлигидан ҳеч ким кўз юммайди, албатта.

Саидолим ТўРАХЎЖАЕВ,
Андижон вилоят
агроинспекциянинг
жамоатчилик билан
алоқалар, ҳуқуқий
ахборот бўлими
бошлиғи, О‘зЛиДеР фаоли:

Ўзбошимчаликка чек қўйиш
вақти келди, аммо бунини
айрим фермерлар ҳис
қилмаяптилар...

Маълумки, кейинги вақтда ер эгалари, ердан фойдаланувчилар ва ижарачилар томонидан айрим қонунбузилиш ҳолатлари тез-тез содир этилмоқда. Бундай ўзбошимчилик ва бепарволикка шарт-шароит яратиб бўлмайди. Қонунчиликдаги ушбу бўшлиқдан ақсарият ҳолларда фермер хўжаликлари раҳбарлари

Давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 14 майдаги “Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва уни ҳимоя қилиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори юртимизда тадбиркорликни ривожлантиришда туб ўзгаришларни амалга оширишга муҳим туртки беради деб ҳисоблаймиз.

Тадбиркорларнинг ижтимоий ҳимояси кучайтирилади

Шундай фикрга келишимизга бир неча асослар бор. Биринчидан, бугунги кунгача соҳани такомиллаштириш борасида талай ишлар қилинган бўлсада, лекин хусусий сектор вакилларининг мурожаатлари билан ишлаш, муаммоларини ҳал этишнинг тизими, самарали механизми яратилмаган эди. Натижада ишбилармон тўсиққа дуч келса, уни бартараф этиш учун босқичма-босқич, пастдан юқорига қараб мурожаат қилиши лозим эди. Афсусланарлиси, мурожаатлар қисқа муддатда ҳал этилиши ўрнига ўрганиш учун яна юқоридан қуйига, ижроия ҳокимияти органларига келиб тушарди. Масала кутилгандек ҳал бўлмас, баъзида аксинча ҳам бўлар эди. Ҳатто “Қаёққа мурожаат қилсанг қилавер, мурожаатинг барибир ўзимизга қайтиб келади,” деб гердавочи амалдорлар ҳам пайдо бўлган эди. Юқоридagi ҳужжат асосида Тадбиркорлар мурожаатларини кўриб чиқиш қабулхоналарининг ташкил этилиши соҳа эгалари учун ўзига хос ижтимоий ҳимоя воситасини ўтайди.

Иккинчидан, ҳудудлар кесимида муаммолар тизимли таҳлил қилинмаслиғи, пайсалга солиниши жойларда ишбилармонлик муҳитини шакллантиришга тўсиқ бўлаётган эди. Қарор билан шундай тартиб ўрнатилмоқдаки, энди ҳар бир ҳудуддаги янги қабулхоналарда ҳар кун маҳаллий ҳокимиятлар масъул ташкилотлар — савдо-саноат палатасининг тадбиркорликка қўмаклашиш марказлари, инвестициялар ва савдо, солиқ, адлия, кадастр, қурилиш, банк ва бошқа органларнинг ҳудудий вакилларини жалб этган ҳолда ҳар кун қабул ўтказиши, масалани туман, шаҳар миқёсида ҳал этиш имконияти бўлмаса, вилоят ва республика даражасидаги қабулхоналарга юбориб, ечим топиш бўйича аниқ йўналишлар белгилаб берилмоқда. Энг муҳими, уни яна юқоридан

пастга қараб жўнатиш тартиби бекор қилинмоқда.

Учинчидан, тадбиркорликни ривожлантириш ва қўлай инвестиция муҳитини шакллантиришга тўсиқ бўлаётган муаммоларни аниқлаш ва ҳал этишда вазирлик, идора, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини мувофиқлаштиришнинг таъсирчан механизми мавжуд эмас эди. Эндиликда уларга янги қабулхоналар билан самарали ҳамкорлик қилиш, муаммоларни ҳолисона ва адолатли ҳал этиш, натижалар бўйича тегишли қабулхоналарга, шу жумладан business.gov.uz ягона интерактив порталидан фойдаланган ҳолда хабар берилиши масъулияти юклатилмоқда.

Ҳужжатда кўрсатилган жиҳатлардан яна бири — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, туманлар ва шаҳарлардаги номи қайд этилган қабулхоналар секторлар ва ҳудудий ташкилотлар раҳбарларининг тадбиркорлар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш бўйича фаолияти тўғрисидаги ахборотни ҳар чорада тегишли Халқ депутатлари кенгашларида кўриб чиқиш учун киритиш ҳуқуқининг берилгани, ушбу ахборот бўйича масъул ташкилотлар раҳбарларининг ҳисоботлари эшитилишининг белгилаб қўйилганидир. Бу билан улар муаммоларини ҳал этишга бевоқифа жавобгар бўлган ижроия ҳокимият органлари раҳбарларининг масъулияти янада кучайтирилмоқда. Бу эса тадбиркорлар манфаатларини рўйбга чиқаришда муҳим омил бўлиши шубҳасиздир.

Мухтасар айтганда, ушбу қарор ишбилармонларнинг эркин фаолият юритиши учун ҳуқуқий база бўлиб хизмат қилади.

Холмурод СОРИЕВ,
халқ депутатлари
Нуробод туман Кенгаши депутати

Қонун ҳам, қарор ҳам ижроси билан гўзал-да!

га хизмат қилди. Уч йил давомида контрактация шартномаларини бажара олмаган, ер майдонининг бир қисмига бошқа экинлар экиб олган, агротехник тадбирлар бажарилишига лоқайд қараган, ачинарлиси, ер майдонидан унумли фойдаланиш ўрнига иморат қуриб олган ўзбошимча ер эгалари энди “уйғониш”га мажбур. Ҳеч қурса, жавобгарликдан қўриқиб, ўзларига берилган имконият ва шароитлардан самарали фойдаланар...

Юқоридagi каби ҳолатлар фермерларнинг ҳуқуқий саводхонлигини оширишга эҳтиёж сезилаётганини ҳам кўрсатмоқда. Президентимизнинг 2017 йил 9 октябрдаги “Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоғқа ер эгаларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, қишлоқ хўжалиғи экин майдонларидан самарали фойдаланиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармонидан келиб чиқиб, ер майдонларидан самарасиз фойдаланган, қишлоқ хўжалиғи экинларини тўла экмаган, агро-техник тадбирларни вақтида амалга оширмаган ер эгаларига нисбатан ер участкаларига бўлган ҳуқуқларининг бекор қилиниши жавобгарлик чоралари белгиланган.

Албатта, ер тўқинлиқнинг, фаровонлиқнинг асоси. Унга астойдил парвариш, меҳр керак. Ерни алданиб бугун қонунчилик тамойиллари ҳам кечирмайди.

“XXI asr” мухбири
Зилола РАҲМОНОВА ёзиб олди.

Экспорт: Имконият ҳам, салоҳият ҳам етарли, лекин...

Яқинда пойтахтимизда “Мева-сабзавот маҳсулотларини етиштириш, сақлаш, қайта ишлаш, логистика ҳамда экспортини ташкил қилиш борасидаги долзарб масалалар” мавзuida республика илмий-амалий конференцияси ўтказилди. Анжуманда муҳокама қилинган долзарб масалалар бевосита мамлакат тараққиётига боғлиқ.

Ўтган йилги ачиқ сабоқлар

2018 йилда мамлакатимизда 18 миллион тоннадан ортиқ мева-сабзавот етиштирилган. Ҳосилнинг асосий қисми сабзавотлар, қолгани мевалар, полиз маҳсулотлари ва узумдан иборат. Ўшбу неъматлар асосан фермер, деҳқон ҳамда шахсий томорқа хўжаликларидега етиштирилди. Хўш, мева-сабзавотларнинг қанчаси хорижга экспорт қилинди, деган ҳақли савол туғилади. Таассуфки, бу борадаги кўрсаткичлар мақтанарли эмас. Ўтган йили етиштирилган жами маҳсулотнинг бор-йўғи 14 фоизи ёки қиймати 889,6 миллион долларга тенг 1,3 миллион тонна мева-сабзавотнинг аксарияти 5 та давлат – Қозоғистон, Россия, Қирғизистон, Афғонистонга экспорт қилинди ҳолос. Ваҳоланки, республикамизнинг йилига 10-15 миллиард АҚШ доллари ёки 10,3 миллион тонна маҳсулотни четга чиқариш салоҳияти мавжуд. Президентимиз таъкидлаганидек, мева-сабзавот етиштиришни янада кўпайтириш, уни сифатли тарзда аҳолига етказиш ва экспорт қилиш ишлари, афсуски, етарли даражада эмас. Демак, бу йўналишдаги аҳволни яхшилаш учун нималар қилиш керак?

Аввало, чет эллик харидорларнинг талабига жавоб берадиган мева-сабзавотлар етиштирилишини кафолатловчи тизим яратиш зарур. Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирилаётган ер майдонининг мелиоратив ҳолати, балл-бонитетини ошириш бўйича тегишли ишларни амалга ошириш бу йўналишдаги муҳим қадамлардан бири бўлади. Хусусан, мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш учун ажратилган ер майдонларининг хусусиятлари (тупроқ, таркибидеги микроэлемент, макроэлемент, тупроқнинг органик таркиби, шўрланиши ва ҳ.к.), ҳудудларнинг иқлим шарт-шароити, технологик қаратилар, чуқур ўрғанилмаган ҳолда кўчатлар, уруғлар экилишига йўл қўймаслик лозим.

Экспортбоп мева-сабзавотларни экиш ва парваришлаш бўйича олимлар ва агрономлар томонидан ҳудудларга мос технологик қаратиларнинг ишлаб чиқилиши, хўжаликларнинг сифатли уруғ билан таъминланиши йўлга қўйилиши мақсадга мувофиқ.

Шунингдек, экспортбоп кўчат навлари ва уруғлар етказиб берувчи хўжаликларни кўпайтириш, яъни селекция тизимини ривожлантириш ва уларни давлат томонидан молиявий қўллаб-қувватлаш зарур. Мутаассадди вазирлик ва идоралар, илмий-текшириш институтлари вируслардан холи, соғлом мевали дарахт ва ток кўчатлари етиштириш ҳажмини оширган ҳолда фермер ва тадбиркорлар буюртмалари асосида барпо этилаётган интенсив мевозор ва тоқзорлар учун талаб этилаётган кўчатларни шартнома асосида етказиб берилишини таъминлашлари керак. Мева-сабзавот ишлаб чиқарувчилар ва тайёрловчилари ўртасида мева-сабзавот экинлари бозорида харидорлар экинлар ва уларнинг навларини жойлаштириш масалаларида ўзаро ҳамкорликнинг бозор механизмларини шакллантириш ҳам муҳим вазифалар сирасига кириди.

Нарх-наво масаласи “чақаяпти”

Ана шу вазифалар амалга оширилишида шуни эътиборга олиш зарурки, ер ва сув ресурслари аграр соҳадаги асосий ишлаб чиқариш воситаларидир. Мамлакатимиздаги сув ресурсларининг 90 фоизга яқини қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун ишлатилади. Шунинг баробарида ер ресурсларида хос бўлган талай муаммолар мавжудлигини қайд этиш жоиз. Тупроқнинг шўрланиши, саҳроланиши ва шамол эрозиясига учраши, унда гумус ва озуқа элементлари камайиб кетиши қабилар шулар жумласидан. Бугунги кунда юртимизда сифати ўртачадан паст ерлар жами экин майдонларининг 25 фоизини ташкил этади. Бинобарин, ердан тўғри, унумли фойдаланиш, ернинг ҳосилдорлигини ошириш масалалари минтақавий, ҳудудий, маҳаллий ҳамда ҳар бир хўжаликнинг иқтисодий ягона тизимини ривожлантиришга қаратилган давлат сиёсатининг муҳим бўлиши лозим.

Қишлоқ хўжалигининг жадал ривожланиши сув ресурслари истеъмолининг ортишига олиб келмоқда, бу эса келажақда вужудга келиши мумкин бўлган глобал қаҳрлар ва хатарларга нисбатан ўз вақтида чоралар кўрилмаган тақдирда, нафақат мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирилиши, балки мамлакат

озик-овқат хавфсизлиги таъминланишига ҳам салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

Соҳа мутахассислари, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, шўрланишининг олдини олиш, экинлар ҳосилдорлиги пасайиб кетишига йўл қўймаслик, нархларнинг асоссиз арзонлашиб кетмаслиги учун қуйидаги чора-тадбирларни амалга оширишни тавсия қилишмоқда:

Тан олиш керак, ҳозирги вақтда мева-сабзавот экинларини республика ҳудудлари бўйлаб жойлаштиришга илмий ёндашилмапти. Қайси ҳудудда қандай маҳсулотларни экиш нисбатан фойдалироқ эканлиги тўғрисидаги илмий асосланган тавсиялар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларига берилмапти. Натижада гоҳ у, гоҳ бу маҳсулотнинг нархи тушиб кетиб, ишлаб чиқарувчиларнинг ҳафсаласи пир бўлаяпти. Истеъмол бозорида нархлар ўсиши ва пасайиши динамикасини аниқлашнинг ягона методологияси ишлаб чиқилмаганилиги ва бошқа омиллар сабабли етиштирилган айрим маҳсулот турлари нархларининг кескин арзонлашиб оқибатида тадбиркор ва фермерларнинг молиявий зарар кўриш ҳолатлари рўй бермоқда. Ўтган йили қўллаб деҳқонлар етиштирган маҳсулотлар, масалан, анчик қалампир, пиёз ва саримсоқ пиёз билан боғлиқ муаммолар ҳалигача ўз ечимини топмади. Бундан ташқари, мева-сабзавот етиштирилишида фойдаланилаётган трактор ва бошқа ускуналар, ёқилғи-мойлаш материаллари (мисол учун, 1 литр солярка нархи 6 минг сўмдан зиёд), минерал ўғитлар нархи муттасил ўсиб бораётганлиги ҳам мева-сабзавот маҳсулотлари таннархига салбий таъсир кўрсатяпти.

Боғдорчилик муаммолари ечим излаётир

Хориждан келтирилган навларнинг иқлимлаштирилиши, ўсимлик (кўчат)нинг янги муҳитга мослашуви ҳозирда боғдорчиликдаги асосий муаммолардан биридир. Тоғ олди, тоғ ва лалмикор ҳудудларда интереклар (мослаштириш) усулида етиштирилган кўчатлар асосида интенсив боғлар барпо этишнинг анча самарадорлиги кўзатишмоқда. Ҳозирги вақтда республикамизда замонавий интенсив боғлар катта майдонларда ташкил этилмоқда. Лекин бу борада бир қатор ечимини кутаётган масалалар ҳам юзага келмоқдаки, уларни ҳал этмасдан интенсив боғдорчиликни ривожлантириб бўлмайди.

Биринчидан, интенсив боғ ва узумзорлар оддий боғлардан кескин фарқ қилиб, жуда катта маблағ, билим, тажриба талаб этади. Уни оддий деҳқон бошқара олмайди. Демак, бундай боғларни шу соҳа мутахассиси, олий маълумотли агроном бошқариши ҳамда ишлар мутахассислар отряди – агроном, механизатор, химоячи, агрохимик ва бошқалар

билан ташкил этилиши мақсадга мувофиқ.

Иккинчидан, интенсив боғлар кўп ҳолларда катта йўл трассалари ёнига ҳамда ер ости сувлари саз ёйлашган ҳудудларда барпо қилинган. Бунда кўчат навларининг биологик хусусиятлари инобатга олинмаган.

Учинчидан, интенсив боғлар асосан шу ҳу-

дудга мослашмаган тур ва навлардан ташкил топапти.

Туртинчидан, юртимизда интенсив мева-сабзавотчиликнинг бир қанча хорижий технологиялари жорий қилинган. Лекин интенсив етиштириш технологияси билан мутлақо таниш эмаслиги ҳамда бу борада тажриба йўқлиги боғлар соҳибларига панд бермоқда.

Шу билан бирга мева-сабзавот етиштирувчиларнинг бозорларда харидорлар билан ҳосилдор ва сифатли навларнинг уруғи, кўчати билан яхши таъминланмаганлиги муаммоси мавжудлигини ҳам таъкидлаш лозим. Мева-сабзавот маҳсулотларини етказиб берувчилар ҳамда қайта ишловчилар ўртасида доимий алоқалар мавжуд эмас. Бинобарин, мева-сабзавотларни етиштирувчилар ҳамда қайта ишлаш корхоналари ўртасида узоқ йиллик мунтазам ҳамкорлик шартномалари тузилиши борасидаги ишларни ташкиллаштириш зарурлиги аён бўлмоқда.

Оптималлаштириш жараёнида эски, иқтисодий самарадорлиги паст бўлган боғ ва тоқзорлар билан бирга кўчатлар интенсив усулда экилмаган боғ ва тоқзорлар ҳам бузилиб, экин ер майдонлари таркибига қўшилиши белгиланган. Зеро, интенсив усулда экилган боғларда ҳосилдорлик оддий боғларга нисбатан юқори.

Жами боғ ва тоқзорларнинг неча фоизи интенсив усулда экилган? Республикаимизда 269,6 минг гектар боғ майдонлари мавжуд бўлиб, шундан фермер хўжаликлари улушига 188,4 минг, деҳқон хўжаликлари ва аҳоли томорқалари ҳиссасига 81,2 минг гектар тўғри келади. Жами боғ майдонларининг 44,3 минг гектари (ёки 16 фоизи) интенсив боғлардан иборат. Шунингдек, мамлакатимизда 128,2 минг гектар тоқзор мавжуд бўлиб, шундан 82,5 минг гектари фермер хўжаликлари, 45,7 минг гектари эса деҳқон хўжаликлари ва аҳоли томорқаларига қарашли.

Интенсив боғ ва тоқзорлар кўчат ва технологияларини жорий этиш анча қimmat эканлигини ҳамда аксарият фермер хўжаликларининг молиявий ҳолати уларга тезкорлик билан интенсив боғ ва тоқзорлар барпо этишга қийинчилик туғдиришини ҳам ҳисобга олишимиз лозим. Замонавий интенсив боғларда томчи-латиб сугориш тизими қўлланилماпти. Шу билан бирга амалга оширилаётган сазй-ҳаракатларга қарамай томчи-латиб сугориш тизими 43,1 минг гектар ёки жами сугориладиган ерларнинг аттиги 1 фоизидега жорий қилинганлиги ҳам интенсив боғларни оммалаштириш билан бирга зарур шарт-шароит, тегишли инфратузилма яратилиши лозимлигидан далолат беради.

Ҳуқуқий асос такомиллаштирилмас...

Мева-сабзавот маҳсулотларини етиштириш, қайта ишлаш, логистика ва экспортини такомиллаштириш билан боғлиқ ишларни

қишлоқ хўжалиги соҳасидаги қонунчиликдан айри ҳолда тасаввур қилиб бўлмайди. Бу борада қабул қилинаётган қонунларнинг ҳаётга татбиқ этилишини таъминлайдиган процессуал нормаларнинг аниқ белгиланиши ҳам нихоятда муҳим аҳамиятга эга. Авваламбор, мева-сабзавотлар етиштириш билан банд бўлган фермер хўжаликларининг ердан узоқ муддатга фойдаланишига бўлган эгаллик ҳуқуқини қонуний мустаҳкамловчи кафолатлар тизимини шакллантириш лозим. Мазкур тизим фермер хўжаликларининг замонавий экспортбоп кўчат навларини экиш, илгор агроинновация тадбирларини жорий қилишига туртки беради ва рағбатлантиради.

Иш қуролининг соз бўлмас-чи?

Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирувчиларга хизмат кўрсатувчи замонавий инфратузилма ривожланмаганлиги ва унинг нархи қimmatлиги ҳам алоҳида диққат қаратилиши лозим бўлган масаладир. Мева-сабзавот етиштириш билан шуғулланувчи тадбиркорлар ва фермер хўжаликлари олдида ҳамisha ресурс ва маблағ тақчиллиги муаммоси кўндаланг туради. Маълумотларга кўра, мева-сабзавотчилик йўналишидаги фермер хўжаликларидаги ММТПларнинг хизмати баҳоси галла-пахтачилик йўналишидаги хизматлар баҳосидан 20-30 фоиз қimmat. Юртимизда интенсив боғлар, янги технологиялар асосидаги иссиқхоналар тобора кўпаймоқда, агроинновация янгиликлари жорий этилмоқда. Уларнинг моддий-ресурс таъминоти, техника хизматларини кўрсатиш ҳолати эса талабга жавоб бермайди. Айни пайтда республикамизда боғ-тоқзорларга техникавий хизмат кўрсатувчи трактор ва бошқа механизмлар, минитехнологиялар ишлаб чиқарилиши ва етказиб берилиши талаб даражасида йўлга қўйилмаганлигини ҳам таъкидлаш жоиз. Хориждан келтирилаётган техника ва технологияларнинг нархи эса жуда қimmat.

Рағбат ва гамхўрлик керак

Мева-сабзавот (жумладан, импорт ўрни босувчи) маҳсулотларини янада кўпайтириш ва етиштириш ҳажмларини оширишда субтропик иқлим шарт-шароитига яқин бўлган жанубий вилоятларимизда цитрус (апельсин, лимон ҳ.к.) ўсимликларини кенг қўламда етиштирилишини рағбатлантириш, боғдорчиликда селекция ишларини янада такомиллаштириш, фермер хўжаликлари қишлоқ хўжалиги экинларининг серхосил, тезилари ва экспортбоп навларини танлашда, сифатли уруғликлар билан таъминланишда мунтазам равишда ёрдам кўрсатиш масаласи ечимини топиш лозим. Шунингдек, республикамиз тупроқ-иқлим шароитидан келиб чиқиб, ҳар бир ҳудудга мос бўлган мева-узумнинг совуққа, қурқоқчиликка, иссиққа, касаллик ва зараркунандаларга чидамли, узоқ сақланадиган, транспортда ташишга қулай, ҳосилдор ҳамда юқори сифатли навларини яратиш, маҳаллий ва чет эл навларини ўрганиб, улар ичидан истиқболлиларини ишларини тизимли асосда ташкиллаштириш ҳам мева-сабзавотчилик соҳаси ривожига хизмат қилади.

Иккиламчи ижара: фойдами, зиён?

Сугориладиган экин майдонлари чекланганлиги шароитида мулкчиликнинг ижара шакллари ва шартномавий муносабатларга асосланган хўжалик қиритиш тизимини ривожлантириш ҳам муҳим вазифалар сирасига ки-ради. Ҳозирги вақтда фермер хўжаликлари ерни иккиламчи ижарага бериш қонун билан тақиқланган. Аммо аҳолининг ерга талаби жуда юқори бўлиб, уларнинг кўпчилиги фермерлар билан келишиб, ғалладан бўшаган майдонларга сабзавот, полиз, дуккакли экинлар экишади. Натижада ерга қўшимча минерал ҳамда органик ўғитлар солинади, ердан фойдаланиш самарадорлиги ошади, шунингдек, фермер хўжалигининг қўшимча даромад олишига шароит яратилади. Фикримизча, ерни иккиламчи ижарага бериш механизмларини ишлаб чиқиш ҳамда унинг ҳуқуқий базасини яратиш айна мудоаодир.

Миллий бренд яратилади

Юқорида баён этилган вазифалар қаторида “Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган” миллий брендини яратиш, миллий маҳсулот имижини яхшилаш, мева-сабзавот етиштирилиши

ва экспортга кўмаклашувчи консалтинг-инжиниринг тузилмалари фаолиятини йўлга қўйиш ҳам тақозо этилмоқда.

Юртимизда ишлаб чиқарилган мева-сабзавот маҳсулотларини хорижий бозорларда танитувчи, тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боровчи, маркетинг изланишлар билан шуғулланувчи ягона ташкилотнинг мавжуд эмаслиги ва миллий мева-сабзавот маҳсулотлари бренди яратилмаганлиги жаҳон бозорида маҳсулотларимиз экспорти кенг қулоч ёзишига салбий таъсир этмоқда. Демак, мева-сабзавот маҳсулотларини хорижий бозорларга танитувчи ва маркетинг тадқиқотлари олиб боровчи ташкилотларни ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини рағбатлантириш лозим. Мазкур ташкилотларнинг малакали мутахассислари фермерлар тасарруфидеги ер сифати, иқлим шароитини ўрганиб, қайси турдаги экспортбоп маҳсулотни экиш, ишлов бериш ҳамда етиштирилган маҳсулотни экспортга чиқаришга амалий ёрдам беради, ахборот қўмагини кўрсатади. Ташқи бозорларни ўрганиш бўйича маркетинг тадқиқотларини олиб боровчи консалтинг хизматларини ташкил этиш ва уларнинг материалларини интернет-сайтларда эълон қилиш ҳам бу масала ҳал этилишига қисман бўлса-да, ҳисса қўшади.

“Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган” маҳсулот имижини яратишда туризм соҳасидаги реклама билан бир қаторда мева-сабзавот маҳсулотлари, қайта ишланган маҳсулотлар рекламасини кучайтириш, хорижда ташкил этилаётган кўргазмаларда фаол иштирок этиш, республикамиз шарафини химоя қилаётган тадбиркорларга кўргазмада қатнашиш билан боғлиқ харажатлар бир қисmini Савдо-саноат палатаси, Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ва бошқа мутасадди ташкилотлар ҳисобидан қоплаш чора-тадбирларини кўриш лозим.

Кластер – сифат ва даромад демак

Мева-сабзавотлар етиштириш бўйича кластер тизимини ривожлантириш ҳам кечиктириб бўлмайдиган ишлардандир. Бу йўналишда қишлоқ хўжалик бирлашмаларини бунёд қилиш маҳсулотларнинг улгуржи бозорини яратишга туртки беради, **“уруғ-кўчат – маҳсулот етиштириш – тайёрлаш – сақлаш – қайта ишлаш – трансपोर्टирова қилиш – бозорга етказиш”** тамойили бўйича узлуксиз заنجирнинг шакллантирилишига хизмат қилади. Мева-сабзавот маҳсулотлари ишлаб чиқариш кластерлаштириш қишлоқ хўжалигига кенг миқёсда жорий қилишда республикамиздаги мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирувчилар фермер, деҳқон ва томорқа эгалари эканлигини ҳам инобатга олишимиз ва шу хусусиятдан келиб чиққан ҳолда, уларнинг мустақил маҳсулот етиштирувчи сифатидеги ролини ҳам сақлаб қолишимиз лозим. Шундай йўл тутилганда ўрта ва кичик агро-бизнес ривожланиши имконияти чекланмайди ва қишлоқ хўжалигига соғлом рақобат муҳити шаклланади. Шу билан бирга қишлоқ ҳудудларида ишлаб чиқариш кооперацияси, қайта ишлаш саноатини ривожлантириш, аҳоли турмуш шарт-шароитини яхшилаш, қўшимча иш ўринлари яратиш масалаларини ҳам ҳал қилиш катта аҳамиятга эга.

Улуса сифатида шуни қайд этиш керакки, мева-сабзавот маҳсулотлари соҳасини ривожлантириш республикамиздаги иқтисодий ислохотлар локомтивларидан бири бўлиши лозим. Республикаимизда қишлоқ хўжалигига қиритилган инвестициялар ҳажми кейинги 4 йилда қиритилган жами инвестициялар улушида бор-йўғи 3-5 фоизини ташкил этган. Ҳолбуки, жаҳон амалиёти аграр секторни ривожлантирмасдан умумиқтисодий ривожланиш, жумладан, саноат тармоғи ўсишига эришиш жуда қийинлигидан далолат берапти. Республикаимиз аҳолисини арзон ва сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш эса тупроқ унумдорлигини ошириш, қишлоқ инфратузилмасини яхшилаш, деҳқонни рағбатлантириш билан боғлиқ ҳолда амалга оширилиши, қишлоқ хўжалигига, қишлоқ инфратузилмасига, жумладан, мева-сабзавотчилик соҳасига давлатнинг салмоқли молиявий қўмаги берилиши, инвестициялар фаол жалб қилиниши зарур.

Баён этилган тақлифларнинг амалга татиқ қилиниши соҳани янада такомиллаштириш ва иқтисодийетимиз юксалишига хизмат қилади, деган фикрдамиз.

Акрам АЛИМОВ,
Ўзбекистон Тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш маркази директори
Султонмурод МИХРИДИНОВ,
Ўзбекистон Тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш маркази бўлим бош менежери

Партия ҳаёти

Ҳар бир оила – тадбиркор

Мафтуна Мамажоновна Мирзаобод туманидаги сергайрат, ташаббускор тадбиркорлардан бири. Ҳар сармоясидан 20 та эчки сотиб олган Мафтуна дастлаб чорвачилик ҳўжалигини ташкил қилди. “Агробанк” Мирзаобод туман филиалидан олинган 10 миллион сўм кредит маблағини эчкичиликни ривожлантиришга сарфлади. Икки ярим йил ичида жонликларининг сони 235 бошга етди. Таъминотчи орқали эчки сотиб олган синчаладек киз оз фурсат ичида ўзи таъминотчиға айланди.

Мирзаободлик мафтунанинг уваффақиятлари

– Эсимни танибманки, ота-онам пул топиш илин-жидда Россияға кетишарди, – дейди Мафтуна. – 2012 йилда тиббиёт коллежини тамомладим. Шундан сўнг бутун оиламиз билан Россиянинг Омск шаҳрига ишлагани кетдик. Ушандаёқ ўз юртимизда бир бутун оила бўлиб яшашни орзу қилардим.

Омскда ушбу оила истиқомат қилган хонадон аъзолари эчкичилик билан шуғулланишар экан. Тиббиёт коллежини тугатган Мафтуна уй эгалари – Андрей ота ва Наталья хоналарнинг яқин кўмакчисига айланди. Тўрт йил мобайнида эчкичиликнинг барча сир-асорларини ўрганиб олди. Унинг Ўзбекистонга келиб қилган биринчи иши мўлжалдаги лойиҳани амалга ошириш бўлди. Укаси Шерзод эса ёрдамга шай.

Эчкиларни дастлаб уйларидаги кўрада боқишди. “Маҳмуд кизи Мафтуна орзуи” фермер ҳўжалигини ташкил этган киз ўзига ажратилган 5 гектар ерни ўзлаштириб, бир қисмига беда экди. Бедазорнинг четларига тобора кўпайиб бораётган эчкилари учун оғилхона қурдирди. 1 гектар ерда анорзор ташкил қилиб, 1 гектар ерда узумзор барпо этди.

– Бугунги кунга келиб оила аъзоларимизнинг хорижга чиқиб ишлашига ҳожат қолмади, – дейди тадбиркор. – Чунки бу ерда мўмай, баракали даромад олаёلمиз. 2018 йил 7 июнда давлатимиз раҳбарининг қарори билан “Ҳар бир оила – тадбиркор” Давлат дастурининг қабул қилиниши ишимиз ривожига амалий ёрдам бўлди.

Мафтуна нафақат етти кишидан иборат оила аъзолари, балки 10 дан зиёд ҳамқишлоқларини ҳам иш билан таъминлади.

Бу йил эчкиларнинг 200 дан зиёдини сотиб улардан келган маблағ ҳисобига тиву дастгоҳларини сотиб олди. Янгибод касб-хунар коллежиди бўш турган хоналардан бир нечасини ижарага олиб, тиву цехини очди. Дастлаб 2 та тиву машинаси билан иш бошлаган қизнинг дастгоҳлари айни дамда ўнгага етди. Келинлари Наргиза, келинойиси Ёрқинолар ҳам

ҳамқишлоқлари қатори мана шу цехда ишлаб, болалар ва аёллар кийим-кечакларини тикишмоқда. Цех чеварлари аҳолидан тушган буюртмаларни ҳам адо этиш эвазига оила бюджетига яхшигина даромад киритишмоқда.

Мафтуна доимо изланишда. Бирор янги ишга қўл урмаса кўнгли жойига тушмайди. У шу йилнинг январь ойида Омскдан тайёр иссиқхона олиб келиб, уни Янгиобод касб-хунар коллежининг 1,5 сотихлик майдонига ўрнатди. Унда етиштирилган 3 минг туп бодринг кўчатлари даладаги ўзлаштирган ерларига экилди. Шунингдек, иссиқхонада помидор, булғор қалампери билан бир қаторда турли хил ноёб гул кўчатлари ҳам етиштирилиб, ички бозорга олиб чиқилапти.

Янгиобод касб-хунар коллежининг ижарага олинган хоналарининг бирида курут тайёрлаш цехи фаолиятини ҳам йўлга қўйди. Цехда тўрт нафар киз иш билан банд. Аҳолидан сотиб олинган сузмалардан тайёрланган курутларга водийда талаб катта. Мафтунанинг таъкидлашича, ёзининг жазирама иссиқ кўнлариди талабгорларга тонналаб курут етказиб берилади, мавсумий ишчилар сони янада ортади.

Мафтуна яқинда яна бир янги сердаромад соҳага қўл урди. Унинг ҳўжалигида 20 та туяқуш парвариши йўлга қўйилди.

Тадбиркорликнинг бир қатор йўналишлари бўйича самарали фаолият олиб бораётган бу киз О'зЛиДеР Сирдарё вилоят Кенгаши Аёллар бўлими томонидан ўтказилган “Тадбиркор аёл” кўрик-танловининг Мирзаобод тумани босқичида ғолибликни қўлга киритиб, кўрик-танловнинг вилоят босқичига йўлланма олди.

Ёш тадбиркорнинг ҳали яна қанчадан қанча янгиликларни амалиётга татбиқ этиши унинг шижоатидан ҳам сезилиб турибди.

Дилором ЭСОНОВА,
О'зЛиДеР Сирдарё вилоят
Кенгаши масъул ходими

Аёллар қаноти

Кредит олишда тўсиқ йўқ

Иштихонлик қўли гул чевар Гуллола Равшанова тадбиркорлар учун яратилаётган имкониятлардан унумли фойдаланиб 2018 йилда “Madina red star” масъулияти чекланган жамиятини ташкил қилган эди. “Savdogarbank”дан 133 миллион кредит олиб, кўрпа, чойшаб, ёстиқ ва ёпичиқлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Жорий йилнинг февраль ойида иш бошлаган ишбилармон маслакдошимиз аёллар учун 43 та ишчи ўрни яратди.

– Бизнесни ривожлантириш учун кредит олишда ҳеч қандай муаммо йўқ. Яқинда туман хотин-қизлар кўмитаси кўмаги билан яна 30 миллион сўм микдорида сармоя олдим. Эндиликда фаолиятимни янада кенгайтирмоқчиман, – дейди у.

О'зЛиДеР Самарқанд вилоят Кенгаши ва туман хотин-қизлар

кўмитаси ҳамкорликда уюштирилган тадбирда Президентимиз илгари сурган 5 та муҳим ташаббуснинг бешинчиси – хотин-қизлар бандлигини таъминлаш, улар учун иш ўрни яратишда ўз хиссасини қўшаётган Гуллола Равшанова каби тадбиркорларнинг ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳақида сўз борди.

– Бандликни таъминлаш ҳар қачонгидан ҳам долзарб. Айниқса ола-сингилларимизнинг фойдали меҳнат билан шуғулланишлари жамият, оила фаровонлиги, фарзанд тарбиясида муҳим ўрин тутди, – дейди партия вилоят Кенгаши раисининг хотин-қизлар масалалари бўйича ўринбосари Жамила Сайфиддинова. – Бунинг учун “Аёллар қаноти” ижтимоий шерикчилик асосида давлат ва нодавлат ташкилотлари билан ҳамкорликда дастлаб хонадонма-хонадон юриб, ишга муҳтож хотин-қизларнинг рўйхатини шакллантириши лозим. Сўнг уларнинг қизиқишига мос йўналишдаги бизнесни бошлашлари учун кўмаклашиши лозим.

Шундан келиб чиқиб келгуси режалар белгиланди. Энг фаол аёллар захирага олинди.

Бахтигул ҚАРШИЕВА,
О'зЛиДеР Самарқанд вилоят
кенгаши матбуот котиби

ХУДУДЛАРДАН ХАБАРЛАР

Сиёсий саводхонлик сабоқлари

Шу кунларда О'зЛиДеР Жиззах вилоят ва туман (шаҳар) Кенгашлари қошида шакллантирилган тарғиботчилар (лидерлар) гуруҳи аъзолари, бошланғич партия ташкилотлари етакчилари ва ижрочи котиблари учун “Обод маҳалла”, “Ҳар бир оила – тадбиркор”, “Yoshlar – kelajagimiz” давлат дастурлари ижроси, ёшлар маънавиятини янада ошириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш, ёшларда ахборот технологияларидан фойдаланиш кўникмаларини шакллантириш, хотин-қизлар бандлигини таъминлаш юзасидан олиб борилаётган ишларни янги тизим асосида янада жадаллаштириш юзасидан давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган 5 та муҳим ташаббусни ҳаётга жорий этишда партия фаолларининг ўрни ва вазифасига бағишланган ўқув-семинарлар бўлиб ўтмоқда.

Зарбдор туманида бўлиб ўтган навбатдаги ўқув-семинарда О'зЛиДеР Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси Сиёсий таълим маркази раҳбари Насимхон Алимов, партия вилоят ва туман Кенгаши масъул ходимлари, “Ёш лидерлар” ва “Келажак депутатлари” гуруҳлари фаол ёшлари, халқ депутатлари туман Кенгашидаги партия депутатлик гуруҳи аъзолари иштирок этди.

– Маълумки, О'зЛиДеР – амалий ишлар партияси сифатида танилган. Бинобарин, жамиятимизнинг барча

жабҳаларида олиб борилаётган иш-лохотларда, ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий соҳаларда кечаётган жараёнларда маслакдошларимиз етакчилар қаторида бўлиши талаб этилади. Бу муҳим вазифани ҳал этишда эса биз, авваламбор, жойларда фаолият олиб бораётган бошланғич ташкилотлар фаолларига, маҳаллий кенгашлардаги депутатларимизга, партия туман Кенгашлари қошида шакллантирилган лидерлар гуруҳларига таянамиз, – дейди Насимхон Алимов.

Ана шундай ўқув-семинар Жиззах иқтисодиёт касб-хунар коллежиди ҳам ташкил этилди. Унда партиянинг Жиззах вилоят Кенгаши масъул ходимлари, Ш.Рашидов, Пахтакор, Фориш,

Дўстлик, Арнасой, Зафаробод ва Мирзаўл туман кенгашлари ходимлари, депутатлар, О'зЛиДеР Жиззах вилоят Кенгаши ҳузурда шакллантирилган тарғиботчилар (лидерлар) гуруҳи аъзолари, жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари раис ва раис ўринбосарлари, партия фаоллари ҳамда электротар вакиллари қатнашди.

Мазкур тадбирларда иштирокчиларнинг фикр ва мулоҳазаларини билиш мақсадида уларга саволномалар ҳам тарқатилди. Мавжуд муаммо ва камчиликлар ўрганиб чиқилиб, бир-бирида таҳлил қилинди. Келгусидаги режалар тузилиб, аниқ мақсад ва вазифалар белгилаб олинди.

Бахром МИРЗАҚОБИЛОВ,
“XXI asr” мухбири

Шовотда мулоқот

О'зЛиДеР Хоразм вилоят Кенгаши партия тузилмалари фаолияти самарадорлигини оширишга йўналиштирилган турли тадбирларни мунтазам равишда ташкил қилмоқда.

Яқинда Шовот туманида навбатдаги ана шундай мулоқот бўлиб ўтди. Партия вилоят ҳамда Турпан, Қўшқўпир, Хива, Шовот туман ташкилотлари ходимлари, депутатлар, бошланғич партия ташкилотлари раислари ва раис ўринбосарлари, тадбиркорлар қатнашган семинарда партия дастурий мақсад ва гоёларини аҳоли ўртасида янада кенг тарғиб қилиш, жорий йилда бўлиб ўтадиган сайловга муносиб тайёргарлик кўриш, кўйи бўғинлар фаолиятини янада такомиллаштириш масалалари атрофида муҳокама қилинди. Шунингдек, иштирокчилар депутатлар билан таянч тузилмалар ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, самарали фаолият олиб бораётган партия туман кенгашлари фаолиятини ўрганиш ва ўзаро тажриба алмашиш, янги

қонунлар мазмун-моҳиятини жойларда тарғиб қилиш борасида ўзаро фикр алмашди.

Семинар қатнашчилари дастлаб партия Шовот туман Кенгаши фаолияти билан яқиндан танишди. Кенгаш ходимлари депутатлар, БПТлар аҳоли билан иш олиб бориш ва таянч бўғинлар ишини мувофиқлаштиришнинг ўзига хос хусусиятлари, фуқаролар муурожаатлари мониторингини ва бошқа йўналишлар тўғрисида батафсил сўзлаб беришди.

Шундан сўнг фаоллар тумандаги энг йирик бошланғич ташкилотларидан бири – “Uztex Shovot” МЧЖда иш юритаётган кўйи бўғин фаолияти билан танишди.

– Мазкур таянч тузилма зиммасидаги вазифаларни бекаму кўст удалаяпти, – деди партия ҳудудий ташкилотининг БПТлар билан ишлаш гуруҳи раҳбари Дилшод Ғафуров. – Қўйи бўғин 2014 йили 11 нафар аъзо билан иш бошлаганди. Ҳозирда бу ердаги

маслакдошлар сони 400 га етди. Шунинг ўзиде бошланғич ташкилот ўз фаолиятини мукамал тарзда йўлга қўя олганидан далолат беради.

Ўзаро тажриба алмашиш майдонига айланган семинар қатнашчилари Шовот тумани тиббиёт бирлашмасида ҳамда “Туркистон” МФЙ ҳудудида фаолият юритаётган бошланғич партия ташкилотларида ҳам бўлди. Мазкур таянч нукталар томонидан олиб борилаётган тарғибот ишлари, уларнинг жойлардаги муаммолар ҳал этилишига қўшаётган хиссаси, партия юқори ташкилотларига тақдим қилинаётган тақлифлари, таҳлилий материаллари тўғрисида муайян тасаввурга эга бўлди.

Туман Кенгаши депутатлари Шухрат Удабоев, Алишер Тожибаев ва бошқа депутатлар ўз фаолиятлари ва келгусидаги режалари хусусида йиғилганларга ахборот берди.

Кўннинг иккинчи яримида тумандаги 8-сонли болалар мусиқа ва санъат мактабиди санъаткорлар ва ёш ҳаваскорлар иштирокида маданий дастур ўтказилди.

Дурдона ҚОБУЛОВА,
О'зЛиДеР Хоразм вилоят Кенгаши
Сиёсий таълим маркази раҳбари

Ёшлар – суянчимиз, таянчимиз

О'зЛиДеР Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши ташаббуси билан “Парламент – ёшлар манфаатларининг ҳимоячиси ва демократия мактаби” мавзусида очик мулоқот ўтказилди. Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгесининг мажлислар залида ташкил этилган тадбирда Жўқорги Кенгесга О'зЛиДеРдан сайланган депутатлар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг либерал-демократик қарашларга эга фаол талабалари, шунингдек, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президентини Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлиси Мурожаатномасида белгилаб берилган устувор вазифалар ва уларнинг бажарилиши, Сайлов кодексининг аҳамияти хусусида сўз юритилиб, О'зЛиДеРга аъзо ёшлар Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгесининг қонунчилик соҳасидаги фаолияти билан яқиндан таништирилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси кўмитаси раиси Соғиндик Турманов талабаларга Сайлов кодексига киритилган ўзгариш ва қўшимчалар, сиёсий жараёнларда навқирон авлоднинг фаолигини ошириш масаласи, Ёшларга оид давлат сиёсатининг аҳамияти, давлатимиз томонидан уларга қаратилаётган эътибор ҳақида амалий мисолларга таянган ҳолда батафсил маълумот берди.

Учрашув давомида депутатлар томонидан амалга оширилаётган ишлар, уларнинг ваколатлари, вазифалари бўйича тўлиқ ахборотга эга бўлдим, – деди Қорақалпоқ давлат университети талабаси Б.Сарсенбаев. – Албатта, бундай учрашувлар бизнинг сиёсий жараёндаги фаоллигимизни янада оширишга муносиб ҳисса қўшади.

Жонли мулоқот шаклида ўтказилган учрашувда ёшларимиз ўзларини қизиқтирган саволларга атрофида жавоблар олишди ва Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси биноси бўйлаб саёҳат қилишди.

О'зЛиДеР Қорақалпоғистон
Республикаси
Кенгаши матбуот хизмати

Болажонлар бой бўлди

Халқ депутатлари Самарқанд туманидаги О'зЛиДеР депутатлик гуруҳи аъзоси, “Самарқанд китоб олами” МЧЖ муассиси Акбар Маҳмудов 50 нафардан ортқ болага китоб, ўқув қуроли ва спорт анжонлари улашди.

1 июнь – Халқаро болалар куни муносабати билан тумандаги Мусиқа ва санъат мактабиди уюштирилган тадбирда рассомчилик, шахмат-шашка ва китобхонлик йўналишидаги мусобақаларда ўқувчилар айниқса бор илм

ва шижоатини намойён этишди. Ахир соғва ва медалларни қўлга киритишни ким ҳам истамади дейсиз?

Ғолибларга “Овози Самарқанд” газетаси тахририяти жамоаси турли адабиёт ва рассомчилик анжонлари тақдим этди. Мусобақадан сўнг ўқувчилар ўзбек, рус ва хорижий тилларда куй-қўшиқ ва шеърлар ижро этишди.

Халқ депутатлари Самарқанд шаҳар Кенгаши депутати, О'зЛиДеР фаоли, “ДАКА” МЧЖ раҳбари Рустам Қаршибоев эса болажонларнинг кўн-

лини олиш мақсадида шаҳардаги 10-Меҳрибонлик уйига кириб борганида катта байрам тадбири устидан чиқиб қолди. Тарбияланувчи ўғил-қизлар гоҳ шеърлар ўқишиб, гоҳ рақсга тушибди гоҳ бахтиёр эдилар.

Рустам Қаршибоев бу ердаги 140 нафар тарбияланувчиға ўз қорхонаси маҳсулоти – спорт кийимларини улашганида уларнинг кўзлари янада порлади. Бирваракайига тадбиркорга раҳмат айтишди.

Бежиз “Бола қулса олам қулади” дейишмаган экан. Илоҳим, қорақўларимизнинг қулгуси абадий бўлсин.

О'зЛиДеР Самарқанд вилоят
Кенгаши матбуот хизмати

Аввал хабар берганимиздек, аҳоли томорқаси ва ғалладан бўшайдиган майдонларга такрорий экинлар экиш ишларини ташкил қилиш бўйича Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, Ўзбекистон Либерал-демократик партияси, бир қатор вазирликлар ва мутасадди ташкилотлар вакилларида иборат республика ишчи гуруҳининг ҳудудий ўрғанувлари давом этмоқда.

Яқин келажак томорқачилиги қандай бўлади?

республика ишчи гуруҳи ўрғанувларининг қисқача шарҳи

САМАРҚАНД

“Бир маҳалла – бир маҳсулот”

Ишчи гуруҳнинг туманларга чиқиши олдида вилоят ҳокимлигида ўтказилган йиғилишда дастлаб айни пайтда ҳудудда томорқа хўжаликлардан самарали фойдаланиш, “Хар бир оила тадбиркор” Давлат дастури бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақида маълумот берилди. Вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Ж. Ҳасанов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳамда O'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Актам Хайитов аҳоли фойдаланиш ва ғалладан бўшайдиган майдонларга такрорий экинлар экиш ишларини ташкил этишда эътибор қаратилиши лозим бўлган масалалар бу борада зарур амалий кўмак бериш юзасидан фикрларини баён этди. Жумладан, иссиқхоналарни кўпайтириш, “Бир маҳалла – бир маҳсулот” тамойили асосида томорқа эгаларини маълум бир қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришга ўргатиш, паррандачилик, чорвачилик ва боғдорчиликда юқори самарадорликка эришиш учун замонавий инновацион технологиялардан фойдаланиш зарурлиги таъкидланди.

Жорий йил вилоятдаги аҳоли хонадонларида 10 мингта яқин иссиқхона қуриш режалаштирилган. Ҳозиргача Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши кўмаги билан 4 400 дан ортиқ иссиқхона ташкил этилди. Баҳорги мавсумда уларнинг 90 фоизига экин экилди. Эндиликда ушбу ва ғалладан бўшайдиган ерларга такрорий экин экиш зарурлиги, айни йўналишда ишчи гуруҳи аҳолига зарур тавсия ва маслаҳат бериши кераклиги айтилди.

Шундан сўнг гуруҳ аъзолари туманларга чиқиб, томорқа эгаларига тавсиялар бермоқда, муаммо ва камчиликларни ўрганиб, тақлифларни эшитмоқда.

Яхшибой ака яхши томорқачи

Пастдаргом тумани “Истикфол” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган 710 хонадонда 4 600 дан ортиқ аҳоли яшайди. Қишлоқ аҳли баҳорги мавсумда томорқасида асосан сабзавот экинлари эккан. Айни пайтда ҳосил йиғиштириб олинапти. Иккинчи экин экиш ҳам режалаштирилляпти.

Яхшибой Бобоназаров омилкор томорқачи. У 12 сотих ерининг 3 сотихидаги иссиқхонасидан етиштирган турли кўкатлардан яхшигина даромад қилди. Энди эса иккинчи ҳосил – помидорни бозорга чиқармоқда.

– Яна бир оилар давомида ҳосилни йиғиштириб олгач, ўрнига бодринг экамиз, – дейди Яхшибой ака. – Кузда ҳаридорбоп бўлади-да. Йил давомида иссиқхонадан чиқмади, деҳқончилик қиламиз. Даромад ҳам шунга яраша. Томорқанинг қолган қисмида картошка, пияз, сабзи ва бошқа экин етиштириямиз. Бир неча туп меваги дархтими бор. Рўзгоримиз бутлиги, асосий даромадимиз шу томорқадан.

30 миллион сўм фойдаям кам

Шу маҳаллада яшовчи Қўқор Раҳимов 15 сотих ерида сабзавот билан бирга 15 туп анор, 14 туп анжир, 8 хил навадаги узумдан мўл ҳосил олиб, йилига 25-30 миллион сўм даромад олишини айтди.

– Ери бор одамнинг ишсизман деб ўтириши ёки рўзгоридан ками бўлиши уят, – дейди ишбилармон. – Меҳнат қилса, кафтдек заминдан ҳам рўзгорини обод қилиш, ҳам даромад олиш мумкин. Картошка, помидор, булғор қалампири экиб, фойда кўрамыз. Бог ҳосили эса кузда пул бўлади.

Гумбаз маҳалласида яшовчи Пўлат Раҳмонов 15 сотихдан зиёд томорқасида сабзавот етиштириб, боғига қараб, тирикчилигини ўтказибатган эди. У жорий йил 6 сотих жойда 4 та иссиқхона ташкил этди.

– Банкдан 30 миллион сўм кредит олиб, шуларни кўрдик, – дейди Пўлат ака. – Кўкламда бодринг, помидор, булғор қалампири эккандик. Биринчи иссиқхонадаги ҳосилни со-

тиб бўлиб, иккинчи экинга тайёрлаямиз. Бошқаларида ҳам ҳосилнинг чўғи баланд. Иссиқхоначилик сердаромад иш экан. Насиб этса, шу йилнинг ўзида кредитдан қўтиламиз. Дарвоқе, 300 та бройлер жўжаси ҳам парваришляпмиз.

Гуруҳ курмасиз бўлмаганидек, каттагина томорқасидан мақсадли фойдаланмаётган ёки ернинг умрини беҳуда ўтказибатганлар ҳам борлиги кузатилди. Ишчи гуруҳ аъзолари бундай хонадон эгалари билан суҳбатлашиб, уларга зарур тавсия ва маслаҳат берди.

Тойлоқ тумани Ўзбекистон маҳалласидаги 732 хонадонда 4 200 дан ортиқ аҳоли истикомат қилади. Ҳудудда 50 дан ортиқ иссиқхона мавжуд. Мирзохид Усмонов ҳам ўтган йил 5 сотих ерда иссиқхона қурди.

– Иссиқхонада асосан, сабзи, помидор етиштириб, бозорга чиқарамиз, – дейди Мирзохид Усмонов. – Яна 16 туп лимон, бир туп мандарин эккандик, ҳосилга қиялти. Ҳозир помидорнинг савдоси чаққон. Ўтган йили 50 миллион сўм даромад қилгандик, бу йил 70-75 миллионни мўлжалляпмиз.

“Имтиёзли кредит бор-ку!”

Туманнинг Дўстлик маҳалласи картошка, сабзи етиштиришда пешқадам. Иссиқхона оммалашмаган. Маҳалла аҳлининг айтишича 8-10 сотихлик томорқадан йилига 10-15 миллион сўмгача даромад кўтарилади. Ишчи гуруҳ томорқачиларга “Хар бир оила – тадбиркор” дастури асосида иссиқхона ташкил этиш, насли қорамол, парранда олиш учун имтиёзли кредитдан фойдаланишлари мумкинлиги тўғрисида маслаҳат берди.

Жомбойда ҳам деҳқончилик ва боғдорчилик яхши ривожланган. Аҳоли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан бирга, хориждан келтирилган аччиқ қалампири, лукарли, брокколи карами, оқ пияз етиштиришмоқда.

– Маҳалламиздаги 878 та хонадоннинг барчаси ўз томорқасига эга – дейди “Ғазира” маҳалла фуқаролар йиғини раиси Обид Рустамов. – Аҳолининг асосий даромади шу томорқа ҳисобидан. Ҳудудимизда 4 минг гектарлик интенсив бог, ғишт заводи бор. Корхона ишчиларининг кўпчилиги газираллик. “Хар бир оила – тадбиркор” дастури асосида яқинда 8 та оила томорқа хўжалигини ривожлантириш учун имтиёзли кредит олди. Яна 12 кишига яқинда сармоя ажратилади.

Луччак шафтоли пул бўляпти

Ишчи гуруҳ Қилич Рафиев хонадонидан маҳорат дарси ташкил этди. Хотин-қизлар, ишсиз ёшлар Қилич аканинг деҳқончилик мактабини кўздан кечириб, томорқачилик сир-асрорини ўрганишди. Қилич ака иссиқхона ва кўнчиликни йўлга қўйиш учун банкдан 13 миллион сўм кредит олган эди. 2,4 сотихлик иссиқхонада бодринг етиштиришмоқда. 10 сотихдан ортиқ томорқанинг бошқа қисмида эса сабзи, помидор экилган. 30 туп шафтоли ва бошқа меваги дарахлар йилига 10-15 миллион сўм даромад келтиряпти экан.

БУХОРО

Чандирда ишлар чаккимас

Ишчи гуруҳнинг навбатдаги манзили Бухоро вилояти бўлди.

Одатда, муайян ҳудудда кўпчилик бир хил экин экишни маъқул эмас, деб ҳисоблайди. Лекин ромитанликлар бошқача фикрда. Қатор маҳаллаларда, жумладан, Чандирда “Бир маҳалла – бир маҳсулот” деган шиор амал қилади. Бу – ҳосил етиштирувчиларга қони фойда. Чунки, картошка, помидор ва бодринг қаерда мўл бўлса, улгуржи савдо қиладиган харидорлар ўша ерга боради.

Чандирда ҳосил мўл. Бу фақат деҳқон ўз даласида муайян экинни етиштиришда катта тажриба тўплагани билангина боғлиқ эмас. Унга иссиқхона хўжалигини йўлга қўйишда “Томорқа хизмати” масъулияти чекланган жамияти кўмаги ва тижорат банкларининг имтиёзли ва узоқ муддатли кредити қўл келмоқда.

– Иссиқхона ташкил қилишни маслаҳат беришганида, дастлаб кўнмадим, – дейди Тошмасжид қишлоғилик Жаҳонгир Ғафуров. – Маблағим йўқ эди-да. Маҳалладагилар бу муаммо эмаслигини айтишди. Ҳақиқатан ҳам шундай экан. Тижорат банки аризамга кўра, йилига 8 фоизли 26 миллион сўм миқдоридagi пулни “Томорқа хизмати” МЧЖ ҳисобига кўчирди, ташкилот эса бу маблағга иссиқхонани тайёр ҳолда фойдаланишга топширди. Умуман, овоза бўлганим йўқ. Мана, кўриб турибсиз, бодринг тўлиқ ҳосилга кирган. Пишиб етилганини пешма-пеш бозорга чиқаряпман. Помидор ҳам шигил.

Ушбу маҳаллада 60 га яқин оила иссиқхона билан шуғулланади. Уларнинг 20 таси ўз фаолиятини “Томорқа хизмати” МЧЖнинг амалий ёрдами ва турли тижорат банкларининг имтиёзли кредитлари ҳисобига жорий йил йўлга қўйган.

5 ойда 5 миллион АҚШ долларилик маҳсулот хорижга

Ўз навбатида деҳқонлар ҳудуднинг экспорт салоҳиятини оширишга муносиб ҳисса қўиши табиий. Бугинги туман ҳокими Хуришд Тоҳировдан эшитинг.

– 2017 йилда туманимиз аҳли 1 миллион АҚШ доллар миқдоридagi қишлоқ хўжалик маҳсулотларини экспорт қилган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич уч ярим баравардан зиёдни ташкил этди. Жорий йилнинг 5 ойида хорижлик буюртмачиларга 5 миллион АҚШ доллариға тенг маҳсулот жўнатишди. Йил охирига бориб, якуний натижа 9,5 миллиондан ошади. Бунда томорқачи деҳқонларнинг ҳам ҳиссаси бор.

Пешкулик миришкорлар ҳақида гап очилса, биринчи навбатда Ибн Сино маҳалла фуқаролари йиғини ҳудудида жойлашган шу номдаги қишлоқда яшовчи Султон Мўминовни ибрат қилиб кўрсатишди.

– Ҳаммаси сидқидилдан қилинган меҳнат ва меҳрга боғлиқ, – дейди Султон ака. Ҳар бир чора-тадбирни ўз вақтида кўрсангиз, ютасиз. Айтганча, ташқаридаги 10 сотихли томорқамизда ҳам яна бир неча иссиқхонамиз бор. Оила аъзоларимиз билан бандмиз. Қўшниларни ҳам ишга олганмиз.

Пешкулик лимончилар

Пешкуда нафақат бодринг, помидор, картошка, балки лимон етиштиришга ҳам қизиқиш катта. Вилоятда лимончилик тажриба мактабини яратиш бўйича саяё-ҳаракатлар бошлаб юборилган. Ушбу йил вилоятдаги 45 гектар майдонда лимон етиштирилаётган иссиқхоналар ташкил этилади. Мазкур йўналишда Пешку туманида ҳам ишлар жадал олиб борилаётди. Ҳар қайсиси 4 сотихли 72 та иссиқхона қурилиши учун бир ҳудуддан 2,8 гектар ажратилган. Айни кунда тижорат банкининг 8 фоизли кредити асосида “Томорқа хизмати” МЧЖ томонидан 21 та лимонарий барпо этилди. Улар цитрус мева етиштириш билан шуғулланадиган деҳқонларга лизинг асосида сотилади.

Миришкорларга ўз режаларини амалга оширишда кластер тизими асосида фаолият юритаётган “Пешку лимончилик равнақи” фермер хўжалиги яқин мададкор. Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар вилоят уюшмасининг ҳамқори бўлган бу субъект деҳқонларга кўчатларни рисоладагидек ўтказиш ва парваришни агротехника қоидалари асосида олиб боришда тўловли хизмат асосида ёрдам кўрсатади. Эътиборли жиҳати, Лимонарий шаҳарчасининг бунёд этилиши “Бир маҳалла – бир маҳсулот” тадбирига мос келади ва ҳосилни бир ҳудудда қайта ишлаш ёки экспортга жўнатишда қулайлик яратади.

Токзорлар лизинг асосида

Ишчи гуруҳ аъзолари қўшни Шофиркон туманига кираверишда яна бир тажрибага гувоҳ бўлди. Бу ерда фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари виллоят кенгашига қарашли “Томорқа хизмати” МЧЖ ташкил этган 57 гектарли замонавий узумчилик кластер хўжалиги бор. Боғда апрель ойи бошларида ўтказилган навли тоқлар баравж ўсяпти. Ток экилган узумзорлар ҳар гектари яқин атрофдаги қишлоқларнинг соҳибдорларига муайян миқдордаги тўлов

асосида берилган.

Айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, деҳқонлар, томорқа эгаларига шохобча орқали сотилаётган калийли, азотли ва бошқа минерал ўғитларнинг нархи фермер хўжаликлариға етказиб бериладиган ресурсларга нисбатан бир мунча қиммат. Ишчи гуруҳ мутасадди идоралар бу муаммони ўз вақтида ҳал этиши борасида тегишли кўрсатма берди.

НАВОЙ

Балиқчилик – сердаромад соҳа

Кармана туманидаги “Каттамачит” МФЙлик Ғафуржон Файзуллаев ака-акалари билан биргаликда тўртта лойиҳа асосида 120 миллион сўм миқдорида кредит олиб балиқчиликни бошлади. Ҳовлисида тўртта сунъий ҳавза қурди. “Export Fish Produkt” МЧЖ билан тузилган шартномага асосан 6 400 донга африка лаққа балиғи чавоқлари етказилди.

Туман бўйича 21 та хонадонга худди шу усулда балиқхона қуриб берилди. Соҳа ривожига кўмаклашиш учун “Агробанк”нинг ўзига 6 маҳалла бириктирилган эди. Банк шу пайтгача 323 оилга 3 миллиард 300 миллион сўмдан ортиқ маблағ ажратди. Уларнинг 77 фоизи кам таъминланган оилалар.

– Ўтган йили 1,5 тонна балиқ олдик, – дейди Ғафуржон Файзуллаев. – 6 ойда 22 миллион, бир йилда 45 миллион даромад беради. Қулай томони – “Export Fish Produkt” МЧЖ озқани мунтазам таъминлаб турибди. Балиқлар етилган, қилосига 15 мингдан тўлаб таъминотчимизнинг ўзи қайтариб сотиб ҳам олади.

“50 миллионни ким берарди?”

“Арабхона” маҳалласида яшовчи Учқун Жаҳонов 10 сотихлик томорқасида иссиқхона қуриб, 4 сотихига картошка, 3 сотихига бодринг, қолганига помидор эккан. Помидор ниҳоллари орасига булғор қалампири эккан эди, унинг ўзидан 10 миллион сўмдан ошмиқ фойда кўрибди. Картошқадан ҳам 7,5 миллион сўм даромад қилган.

– Иссиқхоналаримиз икки услубда қурилган. Термос услубидасининг маҳсулоти 15 кун олдин тайёр бўлади, – дейди у. – Помидор ва булғор қалампири ниҳолни бутун маҳаллага етказиб берамиз. Йиллик даромадимиз 50 миллион сўм.

Ҳокимлик камарбаста

Оилаларнинг даромадини оширишда Кармана туман ҳокимлиги алоҳида эътибор қаратиб, тизимли ишларни амалга оширмоқда.

– “Хар бир оила – тадбиркор” лойиҳаси доирасида қатор лойиҳаларни қўллаб-қувватламоқдамиз, – дейди ҳокимлик иқтисодиёт ва саноат бўлими бошлиғи Шерзод Зайниддинов. – Шу кунга қадар 22 та хонадонга тижорат банкларидан 660 миллион сўм миқдорида кредит олишда кўмаклашдик. Томорқачиларга агрономлар бириктирдик, минерал ўғитлар билан ҳам вақтида таъминляпмиз. Арабхоналиклар асосан деҳқончилик билан шуғулланади. 36 хонадонга 8 фоизлик имтиёзли кредит билан иссиқхона қуриб берилди.

Дилором Файзиева оиласи билан 10 йилдан буён гулчилик билан шуғулланади. 6 сотих ерга ўз ҳисобидан 3 та иссиқхона қуриб, эртанишар ва кечлишар бодринг, 4 600 донга гладиолус гулидан эккан. Ҳозиргача 3 миллион сўм соф фойда кўрибди.

Ҳозиргача шулар, қисқа хулоса қилсак, ишчи гуруҳ аъзолари шу тариқа, яъни гуруҳларга бўлинган ҳолда виллоятнинг барча туманларидаги аҳоли томорқаларини ўрганиб чиқишмоқда. Мавжуд муаммо ва камчиликлар юзасидан мутасаддиларга тегишли топшириқлар берилляпти. Ўз навбатида ўрганилган барча масалалар назоратга олиниши таъкидланди.

О'zLiDeP Самарқанд, Бухоро ва Навоий вилоят кенгашлари матбуот хизматлари материаллари асосида “XXI asr” муҳбири Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА тайёрлади.

Сирожиiddин САЙИИД,
Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси раиси,
Ўзбекистон халқ шоири

O'zLiDeP фаоллари

“Одамлар ишончини оқлаш осон эмас”

дейди Халқ депутатлари Сергели туман Кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзоси Шавкат ХАЛИЛОВ

Ўзбеклар болажон халқ. Юртимизнинг қай бир нуқтасига борманг, болаларга кўрсатилаётган ғамхўрликларнинг гувоҳи бўласиз. Фарзандлар кўзидаги қувончни кўриб, қалбингиз фахр ва ғурурга тўлади. Мамлакатимиздаги кўплаб таълим муассасалари ўғил-қизларимизнинг шодлиққа тўла қалбларига янада кўтаринкилик бахш этиш мақсадида ҳар бир байрам-у шодёнага алоҳида тайёргарлик кўради.

Хусусан, пойтахтимизнинг Сергели туманидаги 565-мактабгача таълим муассасасида 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунини “Бахтли болалик” шиори остида кўтаринки қайфиятда нишонланганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Ранг-баранг шарлар, гуллар билан безатилган майдончада мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари томонидан турли рақслар ижро этилди, кўшиқ, шеърлар айтилиб, сахна кўринишлари намойиш этилди. “Биз бахтиёр болаларимиз” мавзусида асфальтга расм чизиб танлови ҳам ўтказилди. “Соғломжон — полвонжон” номли мусобақада голибликни даъво қилган болаларнинг баҳси узоқ давом этди. Шўх-шодон болаларни олқишлаб турган қарсақ садолари тadbирга ўзгача шукуҳ бағишлади.

— Муассасамизда ҳар йили Халқаро хотин-қизлар кунини, Наврўз, 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунини, Мустақиллик ҳамда Янги йил байрамлари алоҳида тайёргарлик кўрилиб, кўтаринки руҳда ўтказилади, — дейди 565-мактабгача таълим муассасаси мудири Муборак Маҳамедова. — Бу тadbирлардан 715 нафар тарбияланувчимиз олам-олам таассурот олади. Байрам кечасига ота-оналар ҳам таклиф этилиб, кичкинтойларнинг МТМда эгаллаган илк билим ва кўникмалари намойиш этилади. Байрамларни камтарона, айни пайтда мазмунли ўтказишга интилямиз. Ортиқча чиқимларга йўл қўймаслик, ижтимоий тенгсизликни юзга келтирмаслик мақсадида ота-оналар билан келишиб олганмиз.

Болажонлар нафақат байрам шукуҳидан, балки тadbирга таклиф этилган меҳмонлар томонидан кўрсатилган хайр-саховатдан

ҳам мамнун бўлишди. Халқ депутатлари Сергели туман Кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзоси, тadbиркор Шавкат Халилов ўғил-қизларни ажойиб байрам билан кутлар экан, уларга, энг аввало, сиҳат-саломатлик, юрт келажagini равнақ топтириш йўлида камарбаста бўладиган фарзандлар бўлиб камол топишларини тилади. Сўнгра депутат болажонларга қимматли совғаларни топширди. 15 та мўъжаз арғимчоқ, 12 та уч гилдиракли велосипед, 10 та ўзиюрар митти автомобил, 10 та “лего” туркумидаги ўйинчоқлар эртаминг эгаларига ҳадя қилинди. Бундан ташқари, депутат химмати туфайли муассаса ошхонаси 300 та янги идиш ва анжомлар билан бойиди.

— Шунинг алоҳида эътирофи этиш керакки, юртимизда болалар манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратиляпти, — дейди партияимиз вакили Шавкат Халилов. — Ёш авлодни жисмонан ва маънан соғлом қилиб вояга етказиш, уларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Ёшларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда, уларни турли мафкуравий хуружлардан ҳимоя қилишда ҳамда миллий қадриятларни ёш авлод онига сингдиришда “Оила — маҳалла — таълим муассасаси” ҳамкорлиги муҳим омил бўлмоқда. Юртимизда йилларни номлашда келажагимиз бўлмиш болаларнинг манфаатини таъминлашга доир мақсадлар ўз ифодасини топган. Қатор йилларнинг “Оила йили”, “Аёллар йили”, “Соғлом авлод йили”, “Оналар ва болалар йили”, “Ёшлар йили”, “Баркамол авлод йили” деб номланиши ва шу муносабат билан қ

бул қилинган давлат дастурларида, аввало, болалар ҳимояси, соғлом насл, оналарнинг репродуктив саломатлигини сақлаш, болалар ва ўсмирлар соғлигини муҳофаза қилиш, болаларнинг соғлом туғилиши ва баркамол авлодни тарбиялаш масалалари ўрин олган.

Шавкат Халиловнинг саховатпешалиги тумандаги “Чоштепа” маҳалласида ҳам тилга тушган. Бу ерда ўтказилаётган барча тadbирларга унинг ўзи бош-қош. Яна бир эътиборли жиҳати, қатор муаммоларни имкони борича ижобий ҳал этишда одамларга нафи тегаяпти. Муҳтож оилалар, кексалар ва ногиронлар ҳолидан ҳам тез-тез хабар олишни қанда қилмайди, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватляпти. Дарвоқе, Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун ўтказилган “Ташаббус-2009” кўрик-танловнинг “Йилнинг энг мурувватли тadbиркори” номинациясида голиб бўлгани ҳам унинг юксак инсонийлик фазилати муносиб баҳолаганидан далолат.

Пойтахтимиз ҳамда Андижон, Навоий, Тошкент вилоятларида турли йилларда ташкил қилинган, 200 дан зиёд киши меҳнат қилаётган “Мет-фур-сервис”, “Reogent”, “Обод гулшан диёри”, “Тош-Анд-авто”, “Сардор зарбдор фойз” хусусий корхоналарига раҳбарлик қилаётган Шавкат Халилов ўзи таҳсил кўрган Хатирчи туманидаги 84-умумтаълим мактабига ҳам баҳоли қудрат хайрия кўмаги берганини бошқалардан эшитиб қувонди.

Бугунги кун депутати десак арзийдиган маслақдошимиз фаолияти кўпчилиққа ибратли. 2017 йилда 13-“Мададкор” сайлов округидан туман Кенгашига сайланган партияимиз вакили сайловчилар билан мунтазам учрашиб, улар томонидан кўтарилаётган барча масалаларга мутасаддилар эътиборини қаратяпти, ўз ваколати доирасида муаммоларга ечим изляпти. Чунинки, депутат саяҳатлари билан таъмирталаб ички йўллар асфальтланди, қаровсиз қолган дарахт қў

чатларини сўғориш йўлга қўйилди, айрим қўчаларга тунги ёритиш чироқлари ўрнатилди. Шавкат Халилов 30 нафар коллеж битирувчисининг ишга жойлашишига ҳам беминнат ёрдам кўрсатди. Унинг туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш борасидаги таклифлари депутатлик гуруҳи ййгилишларида, сессияларда кўриб чиқиялпти. Яқинда у Сергелидан шаҳар марказига пуллик йўл қурилиши таклифи билан чиқди. Ҳозирда мазкур ташаббус тегишли ташкилотлар томонидан ўрганиляпти.

— Депутатлик мансаб ёки мартаба эмас, балки халқ билан ҳамнафаслик, одамлар ташвишига камарбасталик демакдир, — дейди Шавкат Халилов. — Ўтган сайловда одамлар бизга катта ишонч билдириб, қўллаб-қувватлаган, овоз берган. Ваъда вафоси билан ўзал дейдилар. Бугун ҳар қандай сайловчи ўз ҳақ-хуқуқини яхши билади. Шу маънода депутат ижро ҳокимияти билан аҳоли ўртасида мустаҳкам ва ишончли кўприк вазифасини ўташи шарт деб ўйлайман. Биз ўзимизга билдирилган юксак ишончни оқлаш, юртдошларимиз манфаатини ҳимоя қилиш, уларнинг ҳаёти фаровон бўлишига нафимиз тегсагина хотиржам бўламиз. Аслида тadbиркор сифатида кунни қўяверинг, мен учун ҳатто соату дақиқалар ҳам қадрли. Лекин ҳар қандай вазиятда ҳам деярли ҳар ҳафта сайловчиларим билан юзма юз учрашиб, уларнинг муаммо, таклифларини ўрганаман. Асосли мурожаатлар юзасидан тегишли ташкилотларга сўровлар юбораман. Имконим етгунча халққа хизмат қилишни ўзимнинг инсонийлик бурчим деб ҳисоблайман. Ортимдан айтилган бир оғиз раҳмат ҳам кўнглимни тоғдай кўтаради. Одамлар ишончини оқлаш осон эмас, ниятим, халқимиз манфаати учун қилаётган хизматимиз ҳеч қачон миннатга айланмасин!

Ўз мухбиримиз
Суратни Солижон ЗОИРОВ олган.

Мақола реклама ҳуқуқида тайёрланди.

Бандлик

Ёшлар миллионерга айланыпти

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши “Yoshlar — kelajagimiz” давлат дастурида баён этилган вазифалар асосида тadbирлар уюштиряпти. Хусусан, яқинда “Ёшларни тadbиркорликка жалб этишда O'zLiDePнинг роли” мавзусида талабалар билан учрашув ўтказилди.

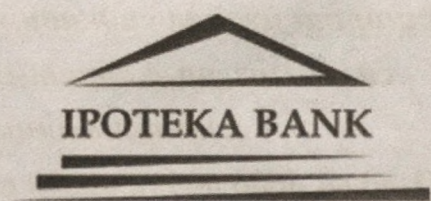
Мулоқотда ёшларга “Ёш мулкдор — юрт таяничи”, “Start up”, “Хавфсиз интернет”, “Ёш фермер”, “O'zLiDeP кутубхонаси” сингари бир қанча партиявий лойиҳалар тўғрисида маълумот берилди. Шунингдек, партия томонидан хусусий сектор вакилларини қўллаб-қувватлаш бўйича амалга оширилаётган ишлар хусусида батафсил тўхталиб ўтилди. Учрашувда иштирок этган ёш тadbиркорларнинг чиқишлари ҳам тўпланганларда катта қизиқиш уйғотди.

— Коллежни битиргач, “пайнет” очиб, иш бошладим, — деди ёш тadbиркор Исрол Бердимуратов. — Кейинроқ темир эшиклар ишлаб чиқаришга киришиб қолдим. Ана шундай маҳсулотлар тайёрланадиган цехларда, корхоналарда ишлаб, тажриба ортирдим. Иш ҳақимни ййгиб, керакли ускуналар сотиб олдим. Кичик корхона ташкил қилиб, темир дарвоза ясашни йўлга қўйдим. 5 нафар тенгдошимни иш билан таъминладим. Ҳозирда ойига 5-6 миллион сўм соф фойда оляман.

Учрашувда тadbиркорлар билан иш олиб боровчи тузилмалар вакиллари ёшларга бизнесни бошлаш ва юритиш бўйича йўл-йўриқ ва маслаҳатлар ҳам берди.

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси
Кенгаши матбуот хизмати

Ипотека—банк мурувват тadbирлари ўтказди

■ 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунини муносабати билан “Ҳар бир бола меҳр-эътиборда” шиори остида ўтказилаётган турли маданий-маърифий, спорт мусобақалари каби туркум тadbирлар ҳафталиги давом этмоқда. Айниқса, имконияти чекланган, алоҳида қўмакка муҳтож болалар ҳолидан хабар олинаятгани таҳсинга сазовор.

Хусусан, “Ипотека-банк” АТИБ касаба уюшмаси ҳамда банкнинг Меҳнат филиали жамоаси пойтахтимиздаги “Мурувват” ногирон болалар учун 2-сон интернат уйи ҳамда Республика болалар таянч-ҳаракат тизими касалликлари реабилитацияси марказига ташриф буюриб, бу ерда даволанаётган болаларга спорт кийимлари, китоб ва бежирим ўйинчоқлар тақдим қилишди. Шуниси эътиборга молиқки, мазкур хайрия акциясида барча банк ходимлари индивидуал ҳоимийлик тўғрисида билан иштирок этди. Маълумот учун, “Мурувват” ногирон болалар учун 2-сон интернат уйи 400 ўринга мўлжалланган бўлиб, унда ривожланишдан орда қолган тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган болалар учун реабилитация маҳсулотлар ўтказилади.

Тadbир доирасида Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари томонидан тайёрланган сахна кўринишлари, шеър ва қўшиқлар мурувват тadbирига фойз бағишлади.

— Эндиликда болажонларимиз тақдим қилинган спорт кийимлари билан Паралимпия мусобақаларида қатнашиб, ўзига хос натижаларни кўрсатишига ишончим комил, — дейди биз билан суҳбатда муассаса раҳбари.

Банк ходимлари, шунингдек, Республика болалар таянч ҳаракат тизими касалликлари реабилитацияси марказида ҳам бўлишиб, кам таъминланган оилалардан келиб даволанаётган болаларга кийим-кечаклар, ювиниш воситалари яна қўллаб-қувватлаш тақдим этишди.

“Ипотека-банк”
АТИБ матбуот хизмати

Реклама ҳуқуқида

Хикмат излаганга...

Бори элга яхшилик қилғилки,
мундин яхши йўқ –
Ким, дегайлар даҳр аро қолди
фалондин яхшилиғи!

Захириддин
Муҳаммад Бобур

Ҳамиша кишига яхшилик кўзла,
Фақат яхшиликдан омонлик
изла.

Носир Хисрав

Баланд сарой қуриб қилгандан
обод,
Яхшидир бир ғариб дилин қил-
санг шод.

Абулқосим Фирдавсий

Одабийликнинг белгиси ҳим-
мат ва муруватдир, одам ўз ҳим-
мати ва мурувати баробарида
қадрланади.

Юсуф Хос Ҳожиб

Инсон ҳамма ерда улуг... Унинг
улуглиги қўлидан келган ишларда,
яратувчилигида кўрииб туради.

Абдулла Қаҳҳор

“Шўртан Газ Кимё мажмуаси”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

Азиз юртдошлар, ўлкамизга

РАМАЗОН ҲАЙИТИ – ИЙД АЛ ФИТР БАЙРАМИ

кириб келди. Мустақил Ватанимиз учун бу йилги Рамазон
ойи ҳар қачонгидан файзли, шуқуҳли, баракотли бўлди.

Шундай муқаддас кун билан барча юртдошларимизни муборакбод этамиз!

Аллоҳ юртимизни тинч, янада обод ва фаровон, осмонимизни мусаффо
қилсин! Улуғ байрамнинг шарофати ҳар бир хонадонга кириб борсин!

“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ

Реклама ҳуқуқида

KAFOLAT
SUG'URTA KOMPANIYASI AJ

Fitch Ratings халқаро нуфузли агентлиги унинг истиқболлини барқарор дея баҳолади

Яқинда “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ бошқаруви биносида ўтказилган матбуот анжуманида шу ҳақда хабар берилди. Қайта сугурта фаолияти ва жаҳон сугурта бозорига интеграциялашуви мавзусига бағишланган ушбу матбуот анжуманини компания бошқаруви раиси Саидолим Насретдинов кириш сўзи билан очиб берди.

ния филиаллар тармоғи бугунги кунга келиб 219 тани ташкил этмоқда.

2019 йилнинг биринчи чорағида “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” томонидан 231,4 мингдан ортиқ сугурта шартномалари тузилди ва 37,3 милли-

Сўнг Қайта сугурталаш ва халқаро алоқалар департаменти бош менежери Жасур Жорабоев қайта сугурта қилиш, унинг мақсади, жаҳон ва юртимиздаги қайта сугурта бозори ва унда компаниянинг иштироки хусусида ба- тафсил маълумот берди.

Қайта сугурталаш – бу шундай шартнома асосида сугурта қопламаси- ни ёки сугурта суммасини тўлаш тавак- калчилигини бошқа сугурта ташкилотига сугурталовчи томонидан тўлиқ ёки қисман беришдир, – деди Жасур ЖО- РАБОЕВ. – Бундан кўзланган асосий мақсад – сугурта портфелини ҳимоя- лаш, катта зарарлардан ҳимоялаш, ми- жозларга намунали хизмат кўрсатишни таъминлаш, янги сугурта хизматлари- га кириб боришда рискни тақсимлаш, до- имий мижозларни ва уларнинг ишончи- ни сақлаб қолишдан иборатдир. Қайта сугурта бозори иштирокчилари сифа- тида сугурталовчи, қайта сугурталовчи ҳамда қайта сугурта брокерлари хиз- мат қилади.

2018 йилнинг ўзида “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ томонидан 1 миллион АҚШ долларидан ортиқ сугурта хизматлари экспорт қилинди.

2018 йил мобайнида компанияга Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки каби дунёнинг нуфузли ташкилотла- ри вакиллари, бундан ташқари Хитой Халқ Республикаси экспертлари ва бошқа чет эл ташкилотлари вакиллари ташир-ф буюрди ва фаолиятга катта қи- зқиш билдирди.

Компания ходимлари сугурта йўна- лишида етакчи бўлган мамлакатлар – Япония, Германия, сугуртанинг мар- кази бўлган Лондонда малака ошириб қайтишди. Бундан ташқари, қўшни Қозғоғистон, Россия, Бирлашган Араб Амириятлари каби давлатларида ўт- казилган Халқаро форумлар, анжуман- лар, бизнес учрашувларида иштирок этиб 100 дан ортиқ сугурта ташкилот- лари билан узвий алоқалар ўрнатилди. Буюк Британия, Польша, Панама, Жа- хизматлар лицензияланган.

нубий Корея, Ҳиндистон, БАА ҳамда Россия сугурта ва қайта сугурта компани- ялари билан ҳамкорлик шартнома- лари имзоланди.

“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ Ўзбекистон сугурта бозорини етакчи сугурта бозорларида танитиш ҳамда халқаро сугурта оламида ўз ўрнига эга бўлиш мақсадида бир қатор ишларни амалга оширди. Жумладан, компания ходимлари томонидан сугуртанинг юра- ги ҳисобланган Буюк Британиянинг пой- тахти Лондонда жойлашган “International Underwriting Association of London” (IUA) вакиллари билан олиб борилган музо- каралар натижасида “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ Ўзбекистон сугурта компани- ялари ичида биринчи бўлиб ушбу халқаро ассоциациянинг аъзолари са- фиға киришга эришди.

2019 йил I чорақда 394,3 минг АҚШ долларига тенг сугурта экспорти амалга оширилди (қайта сугуртага рисклар қа- бул қилинди), бу ўтган йилнинг шу даври- га нисбатан 239,8 мингга кўп демакдир.

Компания жорий йилнинг 28-29 март кунлари Тошкентда ўтказилган Халқаро молия-банк форумида ишти- рок этиб, шу жараёнда Беларус мил- лий қайта сугурта ташкилоти, Словени- янинг Sava Re сугурта компаниялари билан ҳамкорлик шартномаларини имзолашга муваффақ бўлди. Компа-

ард сўм сугурта мукофоти жамланди. Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш кўрсаткичи 151,4 фоизни ташкил этди.

Миллий сугурта бозоридида куч- ли рақобат шароитида мижозларга сифатли ва тезкор хизмат кўрсатиш унинг устувор вазифаларидан ҳисоб- ланади. Жисмоний ва юридик шах- лардан сугурта қопламалари бўйича келиб тушган 2 604 мурожаат бўйича 7,4 миллиард сўм сугурта қопламаси тўлаб берилди.

Яна бир янгилик – “SAIPRO” ах- борот-рейтинг агентлиги “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ нинг “uzA+” (энг юқори молиявий кўрсаткич) рей- тингини тасдиқлади.

Бугунги кунда Ўзбекистон сугур- та бозорига фаолият юритаётган 30 дан ортиқ сугурта компанияларидан иккитаси халқаро рейтингга эга бўл- са, шундан биттаси “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJдир. Fitch Ratings халқаро нуфузли рейтинг агентлиги “KAFOLAT sug'urta kompaniyasi” AJ рей- тингини “B+”дан “BB-”га ошириб, унинг истиқболлини барқарор дея баҳолади.

М. РАЙИМЖОНОВА,
“KAFOLAT sug'urta kompaniyasi”
AJ матбуот котиби

Акциядорлик-тижорат

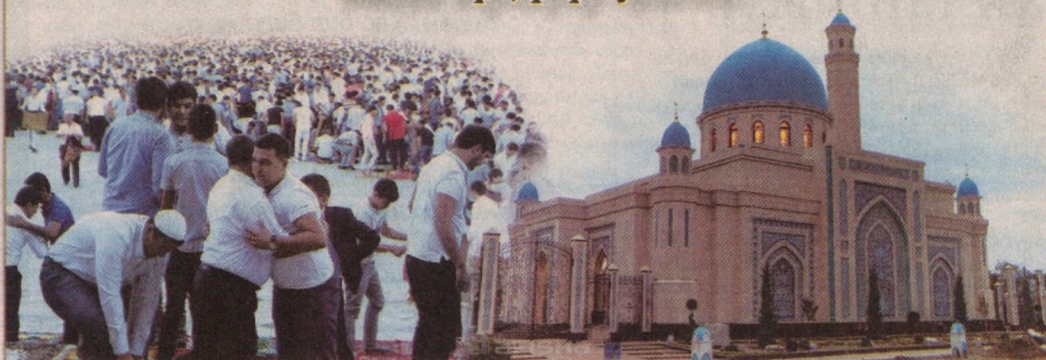
“АСАКА”

банк
жамоаси

**Юртдошларимизни эзгулик, шукроналик,
меҳр-оқибат айёми бўлган муборак Рамазон ҳайити
билан самимий қутлаймиз.**

**Бугунги дориломон, файзли, қут-барокатли
заминда яшаб, Ватанимиз нуфузи ва салоҳиятини
ошириш йўлида сидқидилдан меҳнат қилаётган
сиз – азизларга сихат-саломатлик, оилавий
хотиржамлик тилаймиз.**

**Озод ва обод юртимизда тинчлик-осойишталик,
аҳиллик, бағрикенглик ва фаровонлик
доимо барқарор бўлсин!**

**“Асака” банк – сармоянгизни сақланиши ва кўпайишини
кафолатлайди!**

www.asakabank.uz

Хизматлар лицензияланган.

MUASSIS:
TADBIRKORLAR VA
ISHBILARMONLAR
HARAKATI –
O'ZBEKISTON
LIBERAL-
DEMOKRATIK
PARTIYASI

XXI
IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA
HAFTALIK NASHR

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

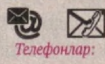
Тахрир хайъати:

Ақтам ХАЙТОВ
Бахтиёр ЯКУБОВ
Алишер СУЛТОНОВ
Мавлуда ХУЖАЕВА
Сирожиддин САЙИДИ

Аҳам ШОДМОНОВ
Тўлқин ЭШНАЗАРОВ
Виктор ПАК
Насирижон АЛИМОВ
Аслиддин АЛМАРДОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)

Тахририят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73-ўй.

электрон почта:
xxi.asr@gmail.uz

Телефонлар:
қабулхона – 71 215-63-80
(тел./факс).
Котибият – 71 281-40-17
Обуна ва реклама
бўлими –
71 215-60-45, 71 255-68-50

“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда
0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси
босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:

Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-ўй.
Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди.
Ҳажми – 4 босма табоқ.

Буюртма рақами: Г – 658 Тираж: 5832

Баҳоси келишилган нархда.

Топширилди – 00:00

Тахририятга келган кўлемлар тақриз
қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

© “XXI asr” дан олинган маълумотларга мана
сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри тахририят нуктаи
назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета тахририят компьютер марказида
терилди ҳамда дизайнер

Маъруфжон Раҳмонов
томонидан саҳифаланди.

ISSN 2181-497X

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406

123 56

Навбатчи муҳаррирлар:
Аслиддин АЛМАРДОНОВ, Эзбек ШОЙИМКУЛОВ.